

Din Skog

AVVERKNING MED
MÅNGA KÄNSLOR

NY SKOG
MED GARANTI

**VIRKESKÖPARE
I SNÖ OCH KYLA**

DIN SKOG distribueras till skogsägare med skog i de fem nordligaste länen. Kontakt för frågor som gäller nya prenumeranter, adressändringar och reportagetips: misan.lindqvist@sca.com eller tel 060-19 31 16.

REDAKTION

Ansvarig utgivare:

Björn Lyngfelt

Redaktör:

Misan Lindqvist

Projektleddning:

Kerstin Olofsson Kommunikation

Formgivare:

Matsson Reklam & Information

Omslag: Fredrik Hedlund

Omslagsfoto: Susanne Lindholm

Tryck: V-TAB Vimmerby

Upplaga: 46 000

Citera oss gärna, men ange källan.

Adress: SCA Skog AB, 851 88 Sundsvall

Tel: 060-19 30 00

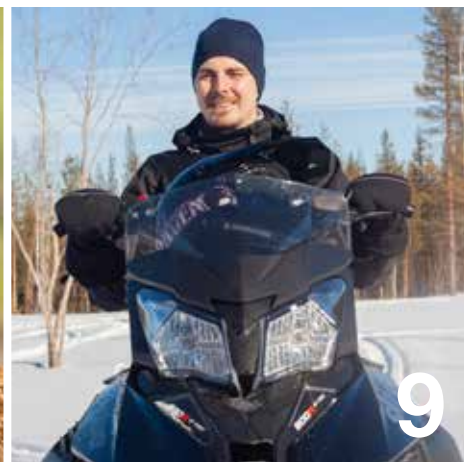
Hemsida: sca.com/skog

SCA värnar om den personliga integriteten för prenumeranter av våra tidningar. Läs mer om hur vi hanterar dina personuppgifter i vår integritetsskyddsinformation på sca.com. Om du inte längre vill prenumerera på Din Skog kontakta misan.lindqvist@sca.com så avslutar vi omgående hanteringen av dina personuppgifter kopplad till denna prenumeration.

KÄRNAN I SCAs verksamhet är skogen, Europas största privata skogsinnehav. Kring denna unika resurs har vi byggt en välutvecklad värdekedja baserad på förnybar råvara från våra egna och andras skogar. Vi erbjuder papper för förpackningar och tryck, massa, trävaror, förnybar energi, tjänster för skogsägare och effektiva transportlösningar.

Din Skog inlagas tryckts på SCAs GraphoSilk 90 g. Omslaget trycks på Multi Art gloss.

INNEHÅLL

4 EN ENKLARE VIRKESAFFÄR

Fasta priser och tydliga kostnader.

7 NY SKOG MED GARANTI

Ny tjänst för tryggare plantering.

9 I SNÖ OCH KYLA

Virkesköparen Fredrik är rustad för tuffa tag.

12 SPECIALINSATSER – HUR GICK DET?

Uppföljning av SCAs naturvårdsåtgärder.

17 AVVERKNING MED KÄNSLOR

Ulla slutavverkar med vemod och framtidstro.

20 VAD HÄNDER PÅ DIN AVVERKNING?

En guidad tur på en avverkningsplats.

25 FRAMGÅNGSRIK ENTREPRENÖR

Team Folkessons satsar på service.

31 JULGRANSLÄDJE

Per-Olov har format julgranar i 30 år.

Positiva vindar över Norrlands skogar

2019 GÅR MOT SITT SLUT och det känns roligt att få summera ett år med många positiva händelser som gör att framtiden känns ljus. Vi presenterar nya tjänster som förenklar livet för skogsägare och gör miljardinvesteringar för att ta tillvara på Norrlands fantastiska virkesråvara på allra bästa sätt. Vi tror på skogen och på Norrland!

Vi inledde året med att utöka vår skogliga verksamhet och ge möjlighet för fler skogsägare i Hälsingland och Härjedalen att ta del av våra tjänster och erbjudanden. Nu har vi öppnat fyra nya kontor som är bemannade med virkesköpare och annan personal och responsen bland er som äger skog i dessa trakter har varit väldigt positiv. Jag är tacksam för det förtroende ni ger oss och för att vi får vara er partner i skogsbruket.

DET ÄR OCKSÅ HÄRLIGT att konstatera att Östrands massabruk har följt sin uppstartskurva efter jätteinvesteringen och närmar sig full kapacitet. Nu tar vi nästa steg i SCAs framtidsresa och investerar 7,5 miljarder kronor i vårt pappersbruk för kraftlinier i Obbola.

Kraftlinier används vid tillverkning av hållbara förpackningar och efterfrågan växer stadigt. Här har vi en viktig roll att fylla – mycket tack vare den höga kvalitet som det norrländska virket ger. Och för dig som äger skog i Norrland betyder investeringen att efterfrågan på virke kommer att vara god i många år framöver. Investeringen innebär också att det skapas många arbetstillfällen under byggtiden samtidigt som jobben vid fabriken tryggas.

När det gäller våra sågverk har vi de senaste åren gjort flera investeringar. Nu vänder vi blicken mot Bollsta sågverk som ska

få ett helt nytt justerverk för 600 miljoner kronor. Det ger konkurrenskraft i världsklass och även här en tryggad efterfrågan på virke.

VI HAR ÄVEN FLER GODA NYHETER för skogsägare som gör affärer med oss. För oss är det viktigt att du känner dig trygg när du säljer ditt virke. Det ska vara enkelt och det ska tydligt framgå vad du kan förvänta dig. Med våra fasta priser på sågtimmer lämnar vi krångliga matrisprislistor bakom oss. Och som första företag i skogsbranschen kommer vi att ersätta hela volymen sågtimmer med fullt pris – för vi anser att allt timmer går att såga bara det apteras och sorteras rätt och det är ju vårt ansvar att det sker. Detta betyder att redan när du skriver kontrakt med oss så vet du den preliminära virkesvolymen och vilket pris din ersättning baseras på.

Vi lanserar också en tjänst som heter ”Ny skog med föröyringsgaranti”. Med den slipper du oroa dig för torka och snytbaggare och kan vara säker på att din nyplanterade skog växer som den ska. När du säljer en avverkning till oss och samtidigt tecknar dig för markberedning och plantering gör vi en återväxtkontroll två år efter planteringen och har något gått snett så gör vi om arbetet åt dig – helt utan kostnad. Enklare kan det inte bli!

JAG ÖNSKAR ER ALLA en fin jul och ett gott slut. Låt oss hoppas att 2020 också blir ett riktigt roligt skogsår.

JONAS MÅRTENSSON,
AFFÄRSOMRÅDESCHEF SKOG

På tapeten

ÄNTLIGEN KAN VI TA DEL av data från den nya nationella laserskanningen. Det ger nya fräscha uppgifter om skogen. Skanningen ska göras under sju år och vi uppdaterar Skogsvinge löpande, så att du får en aktuell lägesbild för just din skog.

MER ÄN VARANNAN UNGTALL i Sverige har skador av viltbete. Det visar Skogsstyrelsens sammanställning av årets älgbetesinventeringar. Skadorna leder till minskad tillväxt i skogen och försämrad virkeskvalitet. Det innebär stora ekonomiska förluster för skogsnäringen – uppskattningsvis orsakar betesskadorna förluster på sju miljarder kronor varje år!

Tryggt och tydligt

– förenklad virkesaffär och ny skog med garanti

Vi vill att det ska vara enkelt att bedriva skogsbruk, oavsett om det gäller att sälja virke eller plantera ny skog. Därför genomför vi flera förändringar.

Med fasta priser på sågtimmer och massaved, tydliga kostnadsberäkningar och slopade vrakavdrag blir virkesaffären enkel och tydlig. Och med vår nya tjänst "Ny skog med föryngringsgaranti" kan du vara trygg med att dina plantor växer som de ska.

TEXT: MISAN LINDQVIST

ILLUSTRATIONER: PER MATSSON

Virkesaffären är en viktig del av skogsbruket och det största du gör när det gäller din skog. Men för många skogsägare kan det även vara förknippat med oro och osäkerhet.

– I våra kundundersökningar har vi sett att många efterfrågar enkelhet och transparens och det har vi tagit fasta på, säger Jonas Arvidsson, marknadsstrategisk chef vid SCA Skog, och fortsätter:

– Som skogsägare ska du tydligt kunna se vilka intäkter och kostnader du får. Du ska inte behöva känna "det här blev inte som jag hade tänkt mig", när du sitter och jämför ditt kontrakt med slutreg-

leringen som du får när din virkesaffär är avslutad. Därför har vi gjort flera förändringar i prissättningen för att det ska vara enkelt att göra affärer med oss.

Att plantera ny skog kan också vara förenat med en viss vanda, men nu slipper du oroa dig. Med vår nya tjänst "Ny skog med föryngringsgaranti" erbjuder vi nämligen markberedning och plantering med garanti efter din slutavverkning. Det betyder att vi gör en återväxtkontroll och tar hela ansvaret för att din nya skog mår bra.

Tydlig prissättning med fasta priser

Sedan den 1 oktober i år erbjuder SCA fasta priser på massaved och sågtimmer vid avverkningsuppdrag. Du får alltså ett pris oavsett hur skogen ser ut.

– NÄR DU ANLITAR OSS för ett avverkningsuppdrag får du ett fast pris för din massaved och ett för ditt sågtimmer av gran respektive tall. Utöver det finns det även en möjlighet att få en premie, till exempel om din skog går att avverka under barmarkssäsongen, säger Jonas Arvidsson.

SCA slutar därmed att använda den så kallade matrisprislistan, som är väldigt vanlig i skogsbranschen. Med matrisprislistan får man olika mycket betalt för olika diametrar, längder och kvaliteter.

– Tänk dig att du köper smågodis och måste betala olika kilopris för olika typer av godis. Det blir omöjligt att väga hela

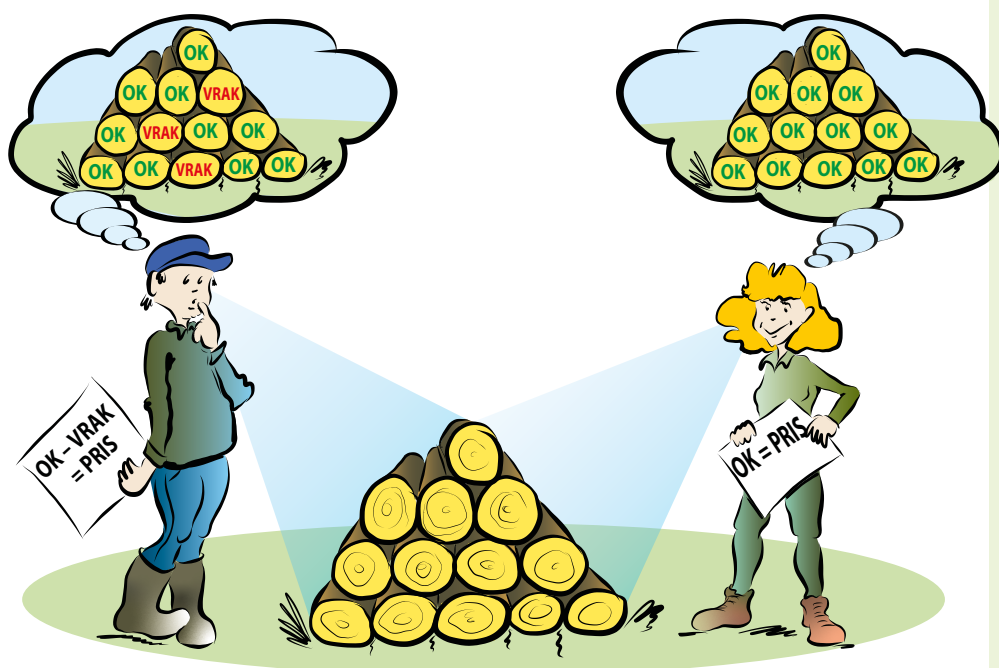
påsen och få ett pris. Så fungerar det med matrisprislistorna för virke och för skogsägare är det omöjligt att själv räkna ut ersättningen i förväg. Men med SCAs fasta priser blir det enkelt. Redan när du skriver kontrakt så vet du den preliminära volymen och vilket pris din ersättning baseras på. När avverkningen sedan är klar och virket har mätts in fastställs den slutgiltiga ersättningen enligt det överenskomna priset.

SCA har provat fasta priser i Väs-

terbottens kustområde sedan något år tillbaka. Och responsen har varit mycket positiv.

– Både skogsägare och virkesköpare är nöjda eftersom det skapar en tydlighet i virkesaffären. Uppfattningen är att man som skogsägare får en god bild av sin affär när kontraktet skrivs på och att det är enkelt och tydligt, säger Jonas.

Bruttopriser garanterar ditt virkesvärde

För att ytterligare förenkla virkesaffären tar SCA bort begreppet vrak på sågtimmer och inför bruttopriser.

– Det betyder att vi ansvarar för virket och att du får betalt för hela volymen sågtimmer. Dessutom blir det enklare med virkesmätningen, säger Jonas Arvidsson.

MED DAGENS SYSTEM att beräkna ersättningen på sågtimmer kan en del av volymen klassas som vrak vid inmätningen, om timret inte anses ha rätt kvalitet. Det betalas därmed med ett lägre pris. Men nu försvinner begreppet vrak för sågtimmer som säljs via avverkningsuppdrag till SCA.

– Begreppet vrak, eller vrakandel, är ett svårt begrepp att förstå sig på och det har redan tagits bort för massaveden. Därför kändes det som ett naturligt steg för oss att även ta bort vrak för sågtimmer när vi ansvarar för avverkningen, konstaterar Jonas.

Orsaken till att sågtimret klassas som vrak är ofta att man har gjort fel i avverkningsarbetet i skogen, genom att t ex aptera, det vill säga kapa av stocken, på fel sätt eller sortera sågtimret fel.

– Det är fel som du som skogsägare inte kan rå på. Och då tycker vi inte heller att du ska drabbas av det i form av lägre ersättning. Därför inför vi nu ett pris för hela volymen, säger Jonas och fortsätter:

– Det betyder att vi garanterar värdet på ditt virke och tar ansvar för hela volymen sågtimmer. Du slipper därmed oroa dig för att virket kanske avverkas på ett felaktigt sätt eller att virket blir liggande i skogen och får skador som påverkar din ersättning.

Bruttopriser på sågtimmer gäller från och med 2020 på nytecknade kontrakt på avverkningsuppdrag.

SÅ GARANTERAR VI VIRKESVÄRDET

- Du får ett pris för allt sågtimmer
- Du får betalt för hela volymen
- Inget sågtimmer klassas som vrak
- Tydlig och enkel mätning i samma måttenhet
- Vi ansvarar för allt virke

Klar bild av dina kostnader

När det gäller avverkningskostnaden är SCA först i branschen att erbjuda en prissättning som förklarar virkesaffärerna.

– Som skogsägare får du en klar bild av hur mycket avverkningsarbetet kommer att kosta, säger Jonas.

– **I BRANSCHEN ÄR DET** rätt vanligt att man säger att avverkningskostnaden "blir vad den blir", det vill säga att den är svår att avgöra i förväg. Men det skapar stress och oro för skogsägarna. Man kan till exempel inte veta om det kommer att snöa mycket, vilket kräver mer plogning av skogsbilvägen och gör avverkningen dyrare. Därför valde vi att införa en mycket enklare prismodell, säger Jonas.

Med SCAs modell för att beräkna kostnaden för avverkningsarbetet är det bara två faktorer som påverkar kostnaden. Det är trädens storlek, som beräknas på ett snitt av den volym som träden innehåller, och skotningsavståndet, det vill säga den sträcka som virket måste transporteras i skogen fram till avlägget vid vägen.

Det betyder att skogsägaren inte behöver stå för extra kostnader när de gör affärer med SCA. Man slipper alltså fundera över vem som ska stå för exempelvis plogning, sandning och att vägen återställs efter att avverkningen är klar.

– Allt definieras i ditt kontrakt och finns inbakat i priset för din avverkning. Det blir både enkelt och tydligt. I stället för att krångla med besvärliga prisuppgifter, och kanske känna dig orolig för att du efter affären ska upptäcka att kostnaden blev högre än förväntat, kan du nu lägga mer fokus på att hitta rätt åtgärder för din skog, säger Jonas.

FLER NYHETER

Ett mått för allt virke

Allt virke som SCA hanterar åt dig anges alltid i samma måttenhet, oavsett om det gäller massaved eller sågtimmer. Det gör det enklare att förstå din ersättning. Och det är måttet m³fub som gäller.

FUB STÅR FÖR fast under bark och är ett kubikmetermått som visar stockens verkliga vedvolym efter att bark, grenar och topp har räknats bort. Diametern mäts mitt på stocken och sedan görs en beräkning av volymen utifrån det.

– SCA redovisar alltid intäkten för virket och kostnaden för avverkningen i samma enhet, både på kontraktet och i slutregleringen. Det gör det lätt att se vad ersättningen blir och att jämföra kontrakt och slutreglering, säger Jonas Arvidsson.

Det är dock vanligt i branschen att även använda måttet m³toub eller m³to, det vill säga ett toppmått kubikmetermått där bark och grenar har räknats bort. Om du har skog som är klen i toppen och grov nedtill så får du inte betalt för all volym när det måttet används.

– Här gäller det att vara vaksam för att förstå din ersättning, om du tittar på flera olika prislistor. Det mått som används kan påverka hur mycket du får i ersättning. Om virkespriset är högt, men måttet som används ger en lägre volym så kan det ge en lägre total intäkt. Det kan också vara olika mått för hur virket mäts in och hur avverkningskostnaden beräknas, vilket gör det rörigt och det är lätt att du som skogsägare får ett lägre netto än du förväntade dig.

Man skulle kunna likna det vid att din virkesaffär skulle göras med olika valutor. Timret ersätts med svensk valuta medan massaveden och avverkningskostnaden skulle anges i euro.

– Det blir onödigt krångligt och svårt att överblicka. Därför valde vi att endast använda ett och samma mått, förtydligar Jonas.

I SCAs prislistor gäller m³fub, men för sågtimmer finns båda måtten angivna.

– Vi har valt att även skriva ut vad priset motsvarar i m³toub, eftersom många andra aktörer använder den måttenheten, avslutar Jonas.

FOTO: MICHAEL ENGMAN

Skaffa ny skog med

Nu erbjuder SCA markberedning och plantering med garanti efter din slutavverkning.

– Du slipper oroa dig för din nya skog. Vi gör en återväxtkontroll två år efter planteringen och tar hela ansvaret för att din skog växer som den ska, säger Elin Olofsson, verksamhetsutvecklare vid SCA Skog och den som har utvecklat den nya tjänsten.

TEXT: MISAN LINDQVIST

Det vanligaste när du köper markberedning och plantering är att du får jobbet utfört och sedan får du på egen hand kontrollera att plantorna växer som de ska. Och om du bedömer att de inte gör det måste du själv reklamera arbetet hos din affärspartner.

– Men vi har märkt att många skogsägare tycker att det är svårt att bedöma om plantorna växer bra och därför känner en oro för sin nya skog. Många har inte heller tid eller möjlighet att själva gå ut i skogen och kontrollera återväxten, säger Elin och fortsätter:

– Denna oro och brist på tid vill vi råda bot på genom att erbjuda en garanti på hela paketet med markberedning och plantering. Med vår garanti tar vi ansvaret för den uppväxande skogen och

fokuserar på ett bra resultat som gynnar din fastighet.

KÖPER EN GODKÄND FÖRYNGRING

Garantin innebär att du som säljer en avverkning till SCA och samtidigt tecknar dig för markberedning och plantering köper dig en garanterat godkänd föryngring.

– Med vår tjänst ”Ny skog med föryngringsgaranti” får du en återväxtkontroll utförd två år efter planteringen. Det betyder att vi inventerar plantorna noggrant med fokus på hur många tallar eller granar som har överlevt. Sedan får du återkoppling om föryngringen är godkänd eller inte. Vi på SCA ställer högre krav på en godkänd föryngring än vad skogsvårdslagen kräver. Detta för att det ska bli växtliga och värdefulla skogar. Om hela eller delar av planteringen inte håller den

föryngringsgaranti

”Vi vill att du ska känna dig trygg med att du får en skog som mår bra”

kvalitet som vi har utlovat så gör vi om arbetet på det område som inte är godkänt – helt utan kostnad. Och två år senare utför vi en ny återväxtkontroll på den omplanterade delen, förklarar Elin.

Garantin gäller oavsett vad det är som har orsakat att plantorna inte växer som de ska.

– Det spelar ingen roll om plantorna har drabbats av exempelvis snytbagg, sorkar, torka eller viltbetning – vår garanti gäller i alla lägen. Tjänsten är unik i branschen. Vi vill att du ska känna dig trygg med att du får en skog som mår bra och göra det enkelt för dig att etablera ny skog, poängterar Elin.

HÅLLBART SKOGSBRUK

SCA har många års erfarenhet av både markberedning och plantering.

– Bara i år har vi planterat ca 45 miljoner plantor, både i vår egen skog och hos privata skogsägare. Tack vare våra noggranna uppföljningar vet vi att våra planteringar håller hög kvalitet. Vår ambition är att säkerställa ett planteringsresultat som ger ett hållbart skogsbruk så att skogsägaren kan lämna efter sig en fin skog till nästa generation.

Tjänsten ”Ny skog med föryngringsgaranti” börjar att säljas från 2020.

– Prata med din virkesköpare så får du veta mer om vår tjänst. Om du har gjort ett föryngringsavtal med oss just innan den här tjänsten började gälla så kan det finnas möjlighet att lägga på garantin. Att få en fin ungskog har aldrig varit så enkelt och tryggt som nu.

SCA-plantor med miljövänligt skydd

Från och med 2020 kommer alla plantor från SCA som behöver skydd mot snytbagg enbart att behandlas med vårt mekaniska skydd Hylosafe®.

Därmed slutar vi att behandla plantor med kemiska skyddsmedel, vilket är bra både för plantörerna och miljön.

HYLOSAFE BESTÅR AV en blandning av sand och bindemedel, det vill säga ämnen som inte skadar miljön. Genom att behandla plantans nedre del med Hylosafe innan leverans får den ett bra skydd. Snytbaggarna tycker att det är obehagligt att få blandningen i munnen när de gnager och låter därför plantorna vara i fred.

Hylosafe är långtidsverkande och har en skyddseffekt som sitter i upp till två säsonger. Det ökar chansen att få en bra föryngring, med plantor som överlever och kan växa upp till ny skog.

OBS!

Vill du köpa plantor till sommaren 2020? Kontakta din virkesköpare så snart som möjligt!

FOTO: MICHAEL ENGMAN

Hallå där!

Per Strand, direktör för SCAs jätteinvestering vid pappersbruket i Obbola!

SCA investerar 7,5 miljarder kronor och bygger bland annat en ny pappersmaskin. Berätta!

– Det är en ny framtid som börjar för oss. Med toppmodern teknik får vi helt nya möjligheter. Den nya pappersmaskinen blir den största i sitt slag i världen och ska tas i drift under det första kvartalet 2023. Byggnaden där pappersmaskinen ska stå blir också rejält stor – 300 meter lång och med en väggyta på 2,5 hektar.

Hur har ni förberett er inför det här projektet?

– De senaste tio åren har vi gjort många investeringar för att modernisera fabriken och förbereda oss för en eventuell ny pappersmaskin med större produktionskapacitet. Vi har investerat 2,5 miljarder i bland annat en ny sodapanna och ett nytt kokeri.

Vad händer just nu?

– Vi är redan färdiga med markarbetena för projektkontor och projektvägar och håller på att slutföra upphandlingarna av maskinutrustning och entreprenörer. Till våren sätter vi spaden i jorden för själva projektbyggnationerna.

Per Strand

Byggnaden som ska inrymma den nya pappersmaskinen blir 35 meter hög och 300 meter lång.

Vad innebär investeringen för skogsägare i Västerbotten med omnejd?

– Den garanterar en bra efterfrågan på råvara under lång tid framöver. I dag använder vi ca 1 miljon kubikmeter virke per år och efter investeringen kommer vi att behöva en halv miljon kubikmeter till. Vår nuvarande pappersmaskin har varit i bruk i nästan 50 år, så det ger en bild av hur långsiktig den här investeringen är. Vi kommer att finnas kvar här i Obbola länge och vara en trygg och lokal partner för skogsägare.

SCA investerar i Bollsta

SCA investerar cirka 600 miljoner kronor i ett nytt justerverk i Bollsta sågverk. Investeringen ökar effektiviteten och produktionen på ett av Sveriges största och effektivaste sågverk och ger en konkurrenskraft i världsklass.

DAGENS JUSTERVERKSKAPACITET i Bollsta är en flaskhals för sågverkets fortsatta utveckling. En del av virket som produceras i Bollsta fraktas till Lugnvik för justering före utlastning och transport. Genom investeringen samlas all justering i Bollsta i en modern anläggning.

I dag kan Bollsta tillverka 560 000 m³ sågade trävaror per år.

– Investeringen innebär att vi kan öka produktionen med 50 000 m³ sågad vara, säger sågverkschef Johan Olofsson. Där-

FOTO: PER-ANDERS SJÖQUIST

med ökar vår konkurrenskraft och våra förutsättningar för en fortsatt framgångsrik utveckling, där vi kan fortsätta att växa och på sikt nå en produktion på 800 000 m³ om året.

Det nya justerverket kommer att stå klart i mitten av 2022.

Att vara virkesköpare i Jokkmokk innebär många utmaningar under vintertid. Snö, kyla och mörker och utöver det långa avstånd och få vägar. Men det bekymrar inte Fredrik Hedlund.

– Jag tar mig fram med både skoter och skidor när det behövs. Min drivkraft är att det ska bli så bra som möjligt för både skogsägare och SCA.

TEXT: MISAN LINDQVIST • FOTO: SUSANNE LINDHOLM

Virkesköpare i snö och kyla

”Jag är en van skoterförare, vilket underlättar. Ofta är det lite tjorvigare körning som gäller, i täta skogar utanför skoterlederna.”

Jokkmokks kommun omfattar över 19 000 kvadratkilometer och har ca 5 000 invånare. Här finns gott om skog och många skogsägare. Som virkesköpare arbetar Fredrik Hedlund över hela kommunen och har ett brett kontaktnät.

– Det roligaste med mitt jobb är just alla människor jag möter och får prata med.

MÅNGA SKOGBESÖK

Fredrik spenderar en stor del av sina arbetsdagar utanför kontoret. Om han inte är ute och träffar kunder så är det skogsbesök som gäller, antingen för att förbereda en affär eller för att förbereda inför en avverkning.

– Innan jag ska träffa en kund är jag oftast ute och kollar på fastigheten. Jag vill hitta de bästa lösningarna och sy ihop lämpliga paket av åtgärder som gör skogsägaren nöjd, säger Fredrik och fortsätter:

– När vi ska avverka ett område har jag bra stöd av våra planerare som förbereder inför avverkningen. Men om det finns särskilda önskemål och speciella överenskomelser gör jag planeringen själv, för

att vara säker på att arbetet blir utfört exakt så som skogsägaren vill.

KYLA OCH SNÖ PÅVERKAR

Som virkesköpare i norra Sverige påverkas Fredriks arbete såklart av vintermånadernas snö och kyla.

– Det händer ju att man lämnar kontoret när temperaturen känns okej, men när man väl är framme så visar termometern närmare 30 minusgrader. I sådana fall är man inte ute så länge och man stänger inte av bilmotorn!

Det blir mycket bilkörning och under vintern får Fredrik räkna med oplogade vägar som gör att resan tar längre tid.

– Man måste tänka på den egna säker-

heten och ta det lugnt, säger han.

Fredrik och andra SCA-medarbetare är utrustade med larm ifall olyckan skulle vara framme och man övar emellanåt på halkkörning och nödlägesberedskap. I Fredriks bil ligger dessutom alltid yxa, spade, kniv, första hjälpen och extra kläder – ifall han skulle köra fast och bli stående.

SKOTER OCH SKIDOR

Det är glest mellan vägarna i Jokkmokks kommun och på vintern är det som sagt många vägar som inte plogas. Därför kör Fredrik en hel del skoter i jobbet för att komma ut till avlägsna skogsbestånd.

– Jag är en van skoterförare, vilket underlättar. Ofta är det lite tjorvigare körning som gäller, i täta skogar utanför skoterlederna.

Trots stor rutin kan det gå snett. En gång körde Fredrik fast med skotern och blev sittandes i mörkret tills räddningen kom.

– Jag körde ner i en bäck och skotern fastnade så jag fick ringa på hjälp från kollegorna på kontoret. Men det gick bra och det är nog enda gången jag har kört fast.

På takracket på bilen ligger så gott som

... mer om Fredrik

ÅLDER: 35 år.

FAMILJ: Sambo och fyra barn i åldrarna 3, 7, 9 och 12 år, och en jämthund.

BAKGRUND: Jägmästare och har arbetat som produktionsledare.

DET BÄSTA MED JOKKMOKK: Fina vyer, stora möjligheter till ett rikt friluftsliv och lagom stora skolklasser.

DET BÄSTA MED VINTERN: Att sitta inne och elda i kaminen och att det blir ett nytt landskap med ett annat lugn då snön ligger djup.

alltid de långa träskidorna fastspända under hela vintersäsongen. Det blir en del skidturerna för att komma ut till vissa skogar, särskilt om det är områden som ligger nära vägen.

– Då är det enklare att skida iväg än att använda skotern. Men för längre turer är det skotern som gäller, poängterar Fredrik.

När den långa, mörka vintern ger vika framåt slutet av april väntar långa, ljusa dagar och nätter.

– Barmarkssäsongen är trevlig, men man kan ju inte spara allt jobb till dess. Sedan har vi ju gott om mygg här, så djungeloljan är en given del av utrustningen och man jobbar gärna snabbt och effektivt för att inte behöva vara ute så länge bland myggen, skrattar Fredrik.

SPARAR TID MED SKOGSVINGE

Som i så många andra Norrlandskommuner finns det många skogsägare i Jokkmokk som inte bor på sin fastighet. En del kunder som bor i södra Sverige eller utomlands håller Fredrik kontakt med via telefon eller mejl.

– Här är SCAs digitala tjänst Skogsvinge ett mycket bra stöd. Om skogsägaren

har en skogsbruksplan gjord av oss så syns den i Skogsvinge och både skogsägaren och jag kan se alla uppgifter om skogen och diskutera åtgärder utifrån det. I Skogsvinge finns även skogsägarens alla kontrakt och ekonomiska transaktioner med SCA samlade på ett ställe, säger Fredrik och fortsätter:

– Dessutom kan man signera sina kontrakt digitalt i Skogsvinge med BankID. Jag har många kunder som använder sig av det och det förenklar och sparar mycket tid för både dem och mig.

Som virkesköpare representerar Fredrik alltid SCA, oavsett om det är kontorstid eller inte.

– Jokkmokk är ju inte så stort så man möter ofta folk på ICA som vill prata skog. Det är helt ok, jag vill ju vara tillgänglig. Men man kanske inte pratar affärer på bröllop eller i poolen med barnen omkring sig.

AVVERKA I TID OCH BYGG VÄG

Fredrik har några tips till skogsägare som har skog i Jokkmokk med omnejd.

– Framför allt tycker jag att man ska tänka på att hålla igång skogsbruket och planera för en slutavverkning innan skogen blir för gammal. Det finns väldigt gott om slutavverkningsmogen skog här – så bruka skogen och skjut inte upp åtgärderna, säger Fredrik och fortsätter:

– Dessutom vill jag slå ett slag för fördelarna med skogsbilvägar. Eftersom vi har ett glest vägnät här uppe blir det lätt långa transportavstånd. I många fall är det en ekonomisk fördel att bygga en väg. Om man kan korta ner transporterna i skogen får skogsägaren oftast mer pengar i plånbocken. Men om man ska bygga en väg måste man vara ute ett par år innan avverkningen ska ske – så planera för det i god tid.

Specialinsatser

för naturens bästa

SCAs skogar är hem för mängder av djur och växter. Och vårt mål är att skogarna ska vara minst lika rika på biologisk mångfald i framtiden som de är i dag.

För en del hotade och sällsynta arter krävs specifika insatser för att de ska överleva och öka i antal. Mosippor, ortolansparvar och mossor hör till de arter som SCA har hjälpt på traven. Här blickar vi tillbaka på några åtgärder och kollar hur det har gått.

Naturvårdsbränning i myrmosaik

2017 GENOMFÖRDE SCA en bränning i en myrmosaik på sammanlagt ca 18 hektar i Granhult i Ullattrakten i Norrbotten.

Området har brandpräglad tallskog med inslag av vårtbjörk och gran och här finns sotade stubbar samt invallade brandljud på gamla tallar. Många av tallarna är över 200 år. Målet med bränningen var att bevara och utveckla naturvärdena i området.

HUR HAR DET GÅTT?

Bränningen gick bra, men det hade varit bra om branden hade dödat ännu fler granar. En del tallar skadades lätt, så att nya brandljud skapas, och på så vis bildas ved med unika vedegenskaper.

Branden brände även bort mossa samt kråkbärs-, blåbärs- och lingonris. Det gör att det bildas ett varmare och torrare mikroklimat, vilket är positivt för en hel del insekter.

Trolldrumemätare

Jämtkrogens fjärilslandskap – en fristad för många arter

Jämtkrogens fjärilslandskap ligger på gränsen mellan Medelpad och Jämtland. Här trivs sällsynta fjärilar som violett guldvinge och trolldrumemätare.

I området har SCA tillsammans med några samarbetspartners gjort flera åtgärder för att gynna fjärilarna.

– Trafikverket har till exempel sett över vid vilken tidpunkt vägrenarna ska slås för att inte ta bort blommande blommor för tidigt. SCA i sin tur delar ut ex upp vissa avverkningar för att se till att det alltid finns hyggen i rätt ålder, som passar fjärilarna. Vi har även huggit upp längs stigar och tagit bort träd på olika ställen i skogen för att skapa luckor med värme och solljus, säger Håkan Blomqvist, SCAs naturvårdsspecialist i Jämtland.

Den mycket sällsynta fjärilen smalsprötad bastardsvärmare har hittat en fristad i en liten frostglänta i fjärilslandskapet. Det är det enda området i Norrland där den finns. SCA har gjort åtgärder för att gynna fjärilen så att den förhoppningsvis ska öka i antal. Bland annat har man grävt flera mineraljordssträngar för att öka förekomsten av kråkvicker, skogsnäva och andra växter där den söker nektar.

FOTO: ANNIKA CARLSSON

Smalsprötad bastardsvärmare

HUR HAR DET GÅTT?

Arbetet i området började så smått för fem år sedan, redan innan SCA och länsstyrelserna hade utsett det till fjärilslandskap, och det har gett resultat.

– Länsstyrelsen har tidigare inventerat antalet trolldrumemätare både före och efter insatserna och den hade ökat i antal, vilket är roligt att se. Troligen har andra arter också gynnats, säger Håkan och fortsätter:

– De åtgärder vi har gjort nu har förmodligen inte hunnit påverka något än, men det har varit otroligt många smalsprötade bastardsvärmare av olika arter i fjärilslandskapet i år.

När det gäller den smalsprötade bastardsvärmaren är det för tidigt att säga om de åtgärder som har gjorts i gläntan har haft någon effekt.

Ortolansparven gillar hyggen

DEN HOTADE ortolansparven behöver öppen jord i ett skyddat läge för att hitta insekter åt sina ungar. Därför trivs den på hyggen där markskiktet har blivit stört av t ex markberedning. Under våren 2019 gjorde SCA insatser på ett par hyggen i Medelpad där sparven finns, och grävde stora gropar så att mineraljorden kom fram. På så sätt blir det lättare för sparvarna att hitta mat.

HUR HAR DET GÅTT?

Vid inventeringar som gjordes i juni hittades åtta ortolansparvar vid ett av hyggena och det är fem fler än året innan.

– Det var oväntat många och man såg att ortolansparvarna letade mat i närheten av de gropar som grävdes. Det går inte att säga säkert att det hänger ihop med åtgärderna, men det känns lovande, säger Jan Lindström som är ornitolog och arbetar med SCA för att gynna ortolansparvarna.

Vid det andra hygget hittades tyvärr ingen ortolansparv i år.

– Men försöket har gett ringar på vattnet och nu ska SCA, andra skogsbolag och privata skogsägare se om det går att göra åtgärder på hyggen där det finns ortolansparvar i Ångermanland, Västerbotten och Norrbotten.

Ortolansparv

FOTO: MIKAEL BERG

Den mycket sällsynta talltuvskivlingen, även kallad hon-shimeji, har hittats på några platser i Sörgräninge mångfaldspark.

Lyckad bränning för svampar

UNDER 2017 gjorde SCA en naturvårdsbränning i en sandtallskog på 11,5 hektar i Sörgräninge mångfaldspark i Ångermanland. Syftet var att gynna sällsynta svampar som är anpassade till marker med gles vegetation och ett tunt humustäcke.

När man bränner bort ris, lav och örter blir det lättare för svamparna att bilda fruktkroppar, alltså den del av svampen som syns ovanför marken.

HUR HAR DET GÅTT?

SCA har gjort inventeringar men det går inte att säga något säkert efter bara två års uppföljning, eftersom väderleken har väldigt stor påverkan på hur många fruktkroppar som bildas. Men nya sällsynta arter dyker upp efterhand, så det ger en fingervisning om att åtgärden har varit lyckad. Och arterna har nu goda möjligheter att sprida sporer som kan gro i den mineraljord som blottades vid bränningen.

Sammanlagt har 90 arter av marksvampar identifierats i området efter bränningen, varav 23 räknas som naturvårdsarter. Det finns minst 19 rödlistade arter, bland annat smalfotad taggsvamp och mospindling.

FOTO: JAN LINDSTRÖM

Timmerskapanian – sällsynt mossa med höga krav

DEN LILLA sällsynta mossan timmerskapania ställer höga krav på sin livsmiljö. Den växer bara på hård, död ved som tidvis översvämmas av vatten. 2014 hittade SCA mossan på resterna av en nedrasad träbro i Skavån, vid gränsen mellan Jämtland och Medelpad. SCA kapade då upp över 70 stockar och lade dem i ån för att ge timmerskapanian fler ställen att växa på.

HUR HAR DET GÅTT?

– Det här är en insats som kräver tålamod eftersom många av naturens processer tar mycket lång tid. Vi är ganska säkra på att det kommer att fungera, eftersom timmerskapanian kan sprida sig ganska effektivt i vattendrag, men hur lång tid det tar innan vi kan se någon mossa på stockarna är svårt att säga. Det kan ta tiotals år, säger Tomas Rydkvist, som jobbar med naturvårdsfrågor åt SCA.

FOTO: TOMAS RYDKVIST

Här har en rund trumma bytts mot en valvbåge i Kråkbäcken i Helgum.

FOTO: ASKIA SANDBERG

Vandringsglädje i vattendrag

FRÅN 2011 och framåt har ett tusental vägtrummor på SCAs mark inventerats för att se om de utgör ett vandringshinder för fisk eller andra vattenlevande organismer.

– Vi har inventerat alla vattendrag som länsstyrelsen klassar som värdefulla eller särskilt värdefulla. Även deras biflöden har inventerats, säger Askia Sandberg, SCAs naturvårdsspecialist i Ångermanland.

Trummorna kan ställa till problem för vattenlevande organismer om de till exempel har gått sönder, om de är felaktigt placerade så att det blir ett vattenfall vid dem eller att lutningen är för brant så att vattnet får för hög hastighet.

– Efter inventeringen har vi under flera år bytt ut och lagt om ett stort antal trummor. Nu är projektet avslutat, men vi byter fortfarande ut trummor i samband med att vi rustar våra skogsbilvägar. De senaste åren har vi sammanlagt bytt ut 50-60 stycken per år, säger Askia.

I många fall har runda trummor bytts mot valvbågar – halvtrummor där bäcken kan rinna igenom obehindrat och organismer kan vandra ostört. Med valvbågar bibehåller man den naturliga botten och det uppstår inte något vattenfall vid valvbågens slut.

HUR HAR DET GÅTT?

Det här är en insats som har gett positiva resultat i många vattendrag. Det har blivit lättare för både fiskar, insekter och andra vattenlevande organismer att förflytta sig i vattendragen.

– De kan ta sig längre upp i vattendragen och det är bland annat positivt för den genetiska variationen i populationen, säger Askia.

Den sällsynta flodpärlmusslan är en art som gynnas om örningen får bättre möjlighet att ta sig uppströms i vattendrag.

Inplanterad tallticka tar god tid på sig

TALLTICKA är den enda vedlevande svamp som växer på levande gamla tallar. Den orsakar kärnröta i veden, vilket skapar viktiga livsmiljöer för både insekter och fåglar. I dagens skogslandskap är det stor brist på riktigt gamla tallar och tallticken blir därför allt ovanligare.

2015 prövade SCA därför att föra in, eller inokulera, tallticka i friska tallar i Njurundakustens mångfaldspark i Medelpad. På sikt blir tallarna murkna och ihåliga högstubbar, och då blir de utmärkta boplatser för t ex slagugglor.

HUR HAR DET GÅTT?

Än så länge finns det inga generella resultat, eftersom det tar lång tid innan man kan se att tallticken finns där. Men det finns tydliga tecken på att metoden fungerar.

I samband med stormen Ivar klöv SCAs medarbetare nämligen en tall som hade blåst ned och den tallen hade redan börjat murkna, endast ett år efter inokuleringen. Det skulle den inte ha gjort om inte tallticken redan hade fått fäste.

FOTO: PER SIMONSSON

Tallticka

Mosippa gynnas av bränning

DEN SÄLLSYNTA mosippan växer på ett fåtal ställen i Härjedalen, Jämtland och Medelpad och några av ställena ligger på SCAs mark. Vi har gjort flera försök att gynna den hotade blomman, bl a genom att odla frön, flytta frön och genom att bränna för att ta bort konkurrerande vegetation och få fram mineraljord som blomman kan växa i.

HUR HAR DET GÅTT?

– Det gick jättebra att odla upp frön – vi satte dem i fönstren på kontoren. Däremot är det svårare för plantorna att ta sig efter att de har satts ut. Men eftersom mosippan växer extremt långsamt så har vi inte gett upp hoppet, utan vi får vänta och se, säger Tomas Rydkvist som har jobbat mycket med SCAs åtgärder för mosippan.

– Bränning ser ut att vara den åtgärd som är bäst för mosippan. I det område som vi brände i somras har det kommit upp små plantor på ställen där vi tidigare inte trodde att det fanns några. De har förmodligen varit väldigt små, undertryckta plantor som nu har blivit stimulerade av att de har fått mer tillgång till ljus och näring.

FOTO: TOMAS RYDKVIST

FOTO: MIKAEL BERG

Återställd våtmark gynnar fåglar och groddjur

DET ÄR ONT OM våtmarker i dagens skogslandskap. I Bjursjö-myren i Ångermanland har SCA därför återställt ett 50 hektar stort våtmarksområde som tidigare var dikat. 2018 lades de gamla dikena igen för att myren skulle återfå sin naturliga grundvattennivå.

HUR HAR DET GÅTT?

Återställningen blev lyckad och våtmarken gynnar vadarfåglar och fåglar som rastar under vår- och höstflyttningarna, liksom insekter och groddjur som exempelvis vattensalamandrar.

Åtgärderna har redan lockat nya arter till myren. Bland annat har vadarfåglarna grönbena och enkelbeckasin hittat hit och fler arter väntas komma framöver.

Insatserna har dessutom gjort att myren nu har återfått sin förmåga att rena vattnet, så att den fångar upp och binder näringsämnen och tungmetaller från omgivande mark. En annan fördel är att koldioxidutsläppen från myren har minskat. En dikad myr avger nämligen koldioxid, men när grundvattnet stiger så avtar det.

Mosippa

Snäckor, insekter och örter trivs efter restaurering av rikkärr

RIKKÄRR ÄR EN ovanlig naturtyp som ofta är artrik och har mycket höga naturvärden. Den här typen av våtmarker är en bristvara i dagens skogar. För sex år sedan gjorde SCA en restaurering av rikkärret Rödmyran Paulund i Västerbotten. Rödmyran ingår i ett så kallat Natura 2000-område, där det mest skyddsvärda området är just rikkärret.

Rödmyran dikades troligen på 1930-talet och det gjorde att vattennivån sjönk och den dränerade myren började växa igen.

– Vid restaureringen røjde vi först och avverkade en del träd manuellt. Sedan lade vi igen gamla diken så att vattennivån kunde stiga och myren återfick sin naturliga miljö. Vi lade inte igen hela dikessystemet, utan gjorde torvproppar på utvalda ställen så att det skulle bildas flera småvatten och gölar, säger Ulf Hallin, SCAs naturvårdsspecialist i Västerbotten.

HUR HAR DET GÅTT?

Området har blivit fuktigare och fått en frodigare vegetation. Här förekommer bland annat den sällsynta kalkkärrsgrynsnäckan som behöver en fuktig och basisk miljö för att trivas.

– Här växer också arter som axag, slätterblomma, dvärglumner och orkidéerna guckusko och ängsnycklar. Den ökade örtrikedomen gynnar bland annat fjärilar och andra insekter. De småvatten som har bildats gynnar arter som trivs i fiskfria vatten, som t ex groddjur och olika arter av sländor, säger Ulf.

Ängsnycklar är en orkidé som trivs i det restaurerade rikkärret.

FOTO: ULF HALLIN

Luckhuggning för ljusare tallskog

I SOMRAS GJORDE SCA luckhuggningar på ett område i Krok-tjärn i Vuollerimtrakten som inom kort ska bli naturreservat. Här finns många olika arter av rödlistade marksvampar som trivs i sandtallskog.

– Genom att vi har huggit luckor på ca 20-25 meter i diameter blir markytan solbelyst, vilket kan göra att svamparna bildar fruktkroppar. Det kan också gynna en del insekter, bl a finns mindre mörkborre här och den betraktas som en signalart i norra Sverige, säger Mariana Jussila, SCAs naturvårds-specialist i Norrbotten.

SCA har även katat en del tallar (skalat av en del av barken) för att skapa skadad och kådad ved.

– Det gör att veden på sikt blir hårdare och därmed håller tallen längre som låga och blir till stor nytta för många arter, förklarar Mariana.

FOTO: MARIANA JUSSILA

HUR HAR DET GÅTT?

– Hittills ser resultatet bra ut, men det är först om några år som vi kan säga mer om åtgärderna har gynnat svamparna och även andra arter. Maskinlaget har gjort ett bra arbete. Luckorna är jämnt utspridda i området och ser ut som en naturlig del av bestånden.

Fjärilsfynd på blomstrande fäbod

Turkos blåvinge
FOTO: BENGT LARSSON

GAMLA FÄBODVALLAR är viktiga att bevara eftersom de har en speciell växtlighet med en mångfald av örter. Örterna skapar förutsättningar för många insekter, som i sin tur lockar till sig fåglar.

I Tjäderbergets mångfaldspark i Västerbotten finns en gammal fäbodvall som tidigare höll på att växa igen. För några år sedan högg SCA därför bort all gran och det mesta av björken som hade vuxit upp på den gamla fäbodängen. Alla sälgar och aspar lämnades däremot kvar. Därefter brändes området.

HUR HAR DET GÅTT?

Åtgärderna har skapat en örtrik vegetation, som antagligen liknar den som fanns när fäbodvallen var i drift. Vid inventeringar har man hittat ett stort antal av den sällsynta dagfjärilen turkos blåvinge. I Norrland finns fjärilen främst kring skogsbygdernas fäbodvallar, så den har troligen gynnats mycket av åtgärderna.

Fäbodvallen visade sig även vara hem åt Sahlbergs halvknäppare, en skalbagge som är sällsynt i hela Europa och som bara har hittats ett fåtal gånger i Sverige. När området brändes skadades en del sälgar och eftersom Sahlbergs halvknäppare lever i död ved av sälg, så har den fått bra förutsättningar för att trivas här.

Bostäder till ugglor, mesar och fladdermöss

DET RÅDER STOR bostadsbrist för hålläckande fåglar och även för fladdermöss. För att hjälpa till har SCA satt upp ungefär 200 holkar i Sörgraninge mångfaldspark i Ångermanland. Nya holkar sätts upp varje år.

Eftersom olika arter har olika behov och önskemål för sitt boende tar man hänsyn till exempelvis väderstreck, inflygningssträcka och närhet till vatten när man väljer platser för holkarna. Själva holkarna är också anpassade efter olika arter.

HUR HAR DET GÅTT?

– I de små holkarna för mesar är det nästan fullsatt. I de större holkarna för knipor och ugglor har jag bara sett en med borester. Men det finns ju inte lika många ugglor, så det är kanske naturligt, säger Mikael Berg, som är ansvarig för mångfaldsparken.

– Vi har inte sett några tecken på att fladdermöss har flyttat in i holkarna, men det finns fladdermöss i parken och de bor framför allt i de två gamla kolugnarna från 1940-talet.

FOTO: MIKAEL BERG

Läs om fler insatser på: www.sca.com/specialinsatser

Avverkning med många känslor

Skogsfastigheten är inte särskilt stor, men känslorna för den är desto större. Därför är det med ett visst vemod som Ulla Sundqvist och hennes syster Anita har bestämt sig för att göra sin första slutavverkning.

– Det känns lite sorgligt, men vi vill ta väl hand om skogen och då är det här rätt beslut. Och samtidigt blir det skönt att slippa oroa sig för vindfällan och granbarkborrar framöver, konstaterar Ulla.

TEXT: KERSTIN OLOFSSON

FOTO: MICHAEL ENGMAN

– Skogen är min kyrka, konstaterar Ulla Sundqvist. Att besluta sig för att avverka är inte helt lätt när man känner på det sättet, men jag vill sköta skogen på bästa sätt och vet att tiden är mogen nu.

Skogen längs grusvägen i västra Ångermanland är som tagen ur sagornas värld, med bastanta mörkgröna granar och mossklädda stenar. Efter en krök öppnar skogen upp sig och vägen går tvärs över gårdsplanen till en liten röd stuga med en gammal ladugård och några uthus.

– Det här är mitt första barndoms-hem, berättar Ulla och visar runt på gården i Sör-Imnäs, öster om Ramsele. Skogen här har alltid betytt mycket för mig. Här vallade jag korna på bete och

lekte mycket som liten.

Fastigheten är på tio hektar och så länge Ullas pappa levde var det han som skötte om den, enligt konstens alla regler.

– Min pappa hade verkligen koll på skogen och följde tillväxten noggrant. Jag minns att han varje år kommenterade längden på ”töppsköten”.

SKOGEN ÄR MIN KYRKA

Under 1970-talet tog Ulla och hennes syster Anita över fastigheten. Båda bor i Jämtland, så de är skogsägare på distans

... mer om Ulla

FAMILJ: Sambon Lars Karlsson, dottern Lina och barnbarnen Alva och August.

BOR: I Ås, strax utanför Östersund.

INTRESSEN: Blommor, resor, att läsa, vara i skogen, åka längdskidor och umgås med vänner.

TYCKER OM: Att lära mig något nytt och förstå saker som jag inte har förstått tidigare.

FAVORITSKOG: En ljus tallmo.

och det gamla barndomshemmet har blivit ett uppskattat fritidshus.

– Vi har inte alls lika stora kunskaper om skog som pappa hade, men vi är måna om att fortsätta att sköta skogen på ett bra sätt. Här har vi haft god hjälp av SCA som har berättat för oss när det är lämpligt att göra olika åtgärder, säger Ulla.

Och efter att ha fått råd från virkesköparen Hanna Bromée är det dags för systrarnas första slutavverkning. De ska avverka två skiften där det huvudsakligen växer gran. Det var ett beslut som

”Nu börjar vi vi på ny kula och ser fram emot att få en frodig ungskog.”

– Jag oroar mig lite för hur det ska bli alldeles efter avverkningen, när det ser grått och risigt ut. Men växtligheten sätter ju fart ganska fort och det blir fint när mjölkörten kommer, konstaterar Ulla.

först kändes ganska jobbigt.

– Vi har gallrat här tidigare, men det var enbart en positiv känsla eftersom det blev öppet och fint efteråt. Att slutavverka känns mer dramatiskt. Det var en liten process att bestämma sig för att göra det, eftersom skogen är så viktig för mig, säger Ulla och fortsätter:

– Jag brukar säga att skogen är min kyrka. Den har funnits där i både glädje och sorg för mig. Att gå ut i naturen är verkligen en källa till både hälsa och lycka.

BLANDADE KÄNSLOR

Nu för tiden gör hon de flesta skogsturer i skogarna hemma i Jämtland, men sommartid blir det också en del turer på fastigheten i Sör-Imnäs. Hon följer årstidernas växlingar, håller koll på vilka växter som blommor och njuter av när bären mognar.

– Jag brukar också krama träd ibland. Det ger en trygg känsla och är något som jag har lärt mina barnbarn.

Men trots att avverkningen väcker lite vemodiga känslor är Ulla övertygad om att de har fattat rätt beslut.

– Nu när jag har vant mig vid tanken så känns det bra. Tiden är mogen. De här områdena bör avverkas nu och det är skönt att känna att vi sköter skogen och gör åtgärder i rätt tid.

Om skiftena skulle få stå kvar längre finns det risk att skogen drabbas av röta, blåser ner eller kanske angrips av granbarkborrar.

– Eftersom vi bor en bit ifrån fastigheten och inte har uppsikt över den känner jag alltid en viss oro när det blir oväder. Tänk om skiftena med äldre skog blåser ner? Jag har också oroat mig en hel del för granbarkborrar. Nu slipper jag tänka mer på sådana saker. I stället börjar vi på ny kula och ser fram emot att få en frodig ungskog.

KOLL PÅ TOPPSKOTTEN

Och det kommer inte att dröja länge innan Ulla kan njuta av att se ungsko-gen ta fart. Hon och Anita beställde både markberedning och plantering från SCA i samband med att virkesaffären gjordes upp, så återväxten är säkrad.

– När den nya skogen börjar växa får vi hålla koll på toppskotten, precis som pappa gjorde, säger Ulla och ler.

Hon konstaterar att livet är föränderligt och att vi människor är anpassningsbara.

– Om något år kommer det nog att kännas helt naturligt att det växer ungskog här i stället för gammal granskog. Dessutom kommer vi att få mer kvällssol vid stugan. Det har blivit sämre med det för varje år, men nu får vi tillbaka ljuset.

Pengarna från avverkningen är så klart också en källa till glädje.

– Jag har precis köpt en ny bil så det blir bra att kunna betala av på den. Och vi hittar nog på något roligt också – kanske blir det en resa eller så, avslutar Ulla.

DIN SLUTAV

Äntligen dags för slutavverkning. Nu får du skörda resultatet av tidigare åtgärder och du får den största intäkten från din skog.

Men vad händer på avverkningsområdet och vad betyder avlägg, basstråk och snitslarna i din skog? Vi ger dig en guidad tur på avverkningstrakten.

FOTO: MAGNUS EKLUND

VERKNING

– en guidad tur

1 AVLÄGG

Här lägger skotaren upp det avverkade virket i väntan på att timmerbilarna ska hämta det. Man gör olika högar, så kallade vältor, för olika virkessortiment. Avverkningslaget märker virket med röd färg och ett unikt nummer som visar vilket avlägg virket kommer från och vem som äger det. På så vis går virket att identifiera vid transport och inmätning. Att det är röd färg visar att det är SCA som har avverkat.

2 VÄNDPLAN

En vändplan måste ha minst 13 meters radie så att timmerbilarna kan vända utan problem. Det får inte ligga virke intill vändplanen.

3 HUVUDBASSTRÅK

Huvudbasstråket är en transportväg som går inne i avverkningsområdet och där det mesta av virket ska transporteras. Huvudbasstråket utgår antingen från ett avlägg eller från en basväg, som är en väg som kopplar ihop avlägget med avverkningsområdet. Det är viktigt att huvudbasstråket går på torr och fast mark för att undvika körsador.

4 BÄCKÖVERFART

SCA jobbar enligt SED, en metodik för att minimera körsador och skydda känsliga områden. Om maskinerna måste passera en bäck så gör vi broar av virke från avverkningen eller så tar vi med oss flyttbara broar. På så vis undviker vi att skada vattendraget och marken intill. Läs mer om SED på sidan 23.

5 NATURHÄNSYN – KANTZON MOT BÄCK

6 NATURHÄNSYN – KANTZON MOT SURDRÅG

7 NATURHÄNSYN – MINDRE SUMPSKOG

8 NATURHÄNSYN – SPARADE ENSTAKA TRÄD

9 NATURHÄNSYN – SKAPAD HÖGSTUBBE

Läs mer om naturhänsyn på nästa sida

Naturhänsyn

Naturhänsyn är en självklar del av skogsbruket och ingår i alla skogliga åtgärder. Slutavverkning är den åtgärd som har störst påverkan på miljön. Men genom att ta en god hänsyn kan man värna hotade arter och ibland kan åtgärderna till och med stärka mångfalden.

Hänsynsytor är en viktig del i naturhänsynen. Det är 0,1-1 hektar stora områden som lämnas orörda och kan t ex vara kantzoner, mindre sumpskogar, bergsbranter och partier med hållmark.

5 6 HÄNSYNSYTOR – KANTZONER MOT BÄCK RESPEKTIVE SURDRÅG

När vi skapar en kantzon betyder det att vi sparar en zon med buskar eller träd som ligger mellan den avverkade skogen och en avvikande miljö som t ex en bäck, en myr eller jordbruksmark.

7 HÄNSYNSYTA – MINDRE SUMPSKOG

I sumpskogar och andra mindre blötområden kan det finnas värdefulla växter och djur och de är ofta känsliga för störningar. Därför lämnar vi ofta sådana områden orörda så att träden kan fortsätta att skugga området och det fuktiga klimatet bevaras.

Detaljhänsyn är en annan viktig del av naturhänsynen. Hit räknas hänsyn som är mindre än 0,1 hektar och det kan t ex handla om att maskinlaget sparar enskilda träd, trädgrupper och mindre surdråg.

8 DETALJHÄNSYN – SPARADE ENSTAKA TRÄD

Enstaka, sparade träd gör stor skillnad för olika arter som kräver särskilda substrat (det underlag som arten lever på) för att klara sig. Det kan t ex vara gamla eller grova träd, som grova aspar och alar eller tallar med skador från tidigare bränder. Vi sparar även döda träd eftersom en stor mängd arter är beroende av död ved och dessutom bidrar det till att bekämpa skadeinsekter.

9 DETALJHÄNSYN – HÖGSTUBBAR

Högstubbar gör nytta för många arter eftersom de ger mat och bostäder till växter och djur som är beroende av död ved. En högstubbe är ca tre meter hög och vi rekommenderar att man skapar minst tre högstubbar per hektar av levande, grövre träd.

FOTO: MICHAEL ENGMAN

En skapad högstubbe ger mat och husrum till många.

FOTO: MICHAEL ENGMAN

DETALJHÄNSYN

– SPARADE TRÄDGRUPPER

Vi sparar trädgrupper med tio eller fler träd för att undvika stora kala ytor. Trädgrupperna består av grövre träd, ofta tallar och aspar som är stormfasta och inte blåser omkull så lätt.

Trädgrupperna fungerar som öar med äldre träd. De hjälper djur och växter att överleva medan den nya skogen växer upp, och gör att den uppväxande skogen blir mer variationsrik.

SED skyddar marken

SED STÅR FÖR Skonsam Effektiv Drivning och är SCAs egen metodik för att minimera körskadorna och skydda känsliga områden under slutavverkning och gallring.

Det betyder till exempel att vi planerar noga för hur maskinerna ska köra, att huvudbasstråken går på bärig mark och att skördaren matar upp virke från områden med svag bärighet till områden med bra bärighet, där skotaren kör.

För att skydda marken lägger vi ris från avverkningen där det behövs i vägstråken. Vi använder även ris för att förstärka svaga partier på andra delar av trakten.

Det är viktigt att skydda bäckar och marken intill dem. Här har vi byggt en bro med hjälp av virke från avverkningen.

Snitslar – guidar avverkningslaget rätt

Snitslar fyller en viktig funktion för att din avverkning ska utföras på rätt sätt. Det är SCAs personal som planerar avverkningen som sätter upp dem, för att bland annat visa avverkningslaget var de ska köra och vilken naturhänsyn som ska lämnas kvar.

SNITSELN FÖR AVLÄGG visar var avläggen ska placeras för att skotaren ska kunna lasta av virket på bästa sätt och timmerbilarna ska kunna hämta virket utan krångel.

SNITSELN FÖR NATURHÄNSYN-DETALJ används inte så ofta eftersom det normalt är maskinförarna som tar beslut om naturhänsynsdetaljer medan de avverkar. Men snitseln kan användas om man vill markera hänsyn som är svår att upptäcka, som till exempel ett naturvärdesträd.

SNITSELN FÖR NATURHÄNSYN används för hänsynsytor som exempelvis kantzoner.

SNITSELN FÖR VÄG visar var basvägen till avverkningstrakten ska gå. Man snitslar alltid bästa väg, inte närmaste väg. Med den här snitseln märker man även upp början och slut på överfarter över bäckar och blöta områden.

SNITSELN FÖR KULTURMILJÖHÄNSYN används för att visa var det finns forn- och kulturlämningar (inklusive stigar) som ska skyddas. Snitseln sätts på träd som står runt lämningens yttergräns och ska kapas till 1,3 meter höga kulturstubbar.

SNITSELN FÖR GRÄNS sätts upp vid gränsen till det område som ska avverkas och vid rågångar, alltså fastighetsgränser.

TEAM FOLKESSONS

satsar på service och bra bemötande

Med stolthet och smarta strategier har Team Folkessons i Västerbotten byggt upp ett framgångsrikt entreprenörföretag i skogsbranschen. För att få anställning hos dem krävs en positiv inställning och gott om social kompetens.

– När skogsägarna kommer ut och besöker sin avverkning ska de alltid få ett riktigt trevligt bemötande, säger Lotta Folkesson som äger företaget tillsammans med maken Mattias.

TEXT: KERSTIN OLOFSSON • FOTO: HENKE OLOFSSON

Allt började som en hobby. Mattias och Lotta hade länge ägt skog och när äldsta sonen Anton började på skogsbruksskola för 20 år sedan blev de inspirerade att köpa en gammal skördare för att avverka i sin egen skog.

– Men efter bara några månader började vi arbeta på uppdrag åt andra och bytte upp oss till en lite bättre maskin. Sedan gick det fort. Vips hade vi anställt en person och sedan en till. I dag har vi 16 anställda och tre maskingrupper med skördare och skotare. Två av grupperna kör för SCA, berättar Lotta.

Hon och Mattias var mjölkbönder tidigare, med en uppsättning på 200 djur. Under fem år körde de verksamheterna parallellt, sedan bestämde de sig för

att satsa för fullt på skogsentreprenaden och avvecklade mjölkgården.

– Men vi har stor nytta av erfarenheten från livet som mjölkbönder. Vi jobbade mycket med Lean* då och vi har plockat med oss godbitarna från det. Det handlar om att fokusera på effektivitet och på det som ger värde för oss och för kunden, säger Mattias.

SERVICETEKNIKER MINSKAR STRESSEN

De har tydliga strategier för hur de ska lyckas. För att skördar- och skotarförarna ska kunna fokusera på företagets huvudsyssa, att avverka och transportera virke, har de till exempel anställt två servicetekniker som slipar kedjor, besiktar bilar, flyttar skogsmaskiner, ordnar reservdelar och fixar allt annat som annars tar tid från förarna.

– Det är vår allra smartaste strategi, eftersom det både ökar produktionen och minskar stressen för förarna. Vår son Anton är en av skördarförarna, medan vår dotter Frida är en av serviceteknikerna och hon kör även trailern, berättar Mattias.

En annan strategi för att nå framgång är att skapa sammanhållning och teamkänsla i företaget, trots att förarna arbetar ensamma i sina maskiner. Ett sätt är att ha fika tillsammans via videochatt varje morgon.

– Det är roliga samtal, där vi blandar jobbsnack med

FYRA FOLKESSONS I FÖRETAGET

Lotta Folkesson sköter ekonomi och personalfrågor inom Team Folkesson medan **Mattias** jobbar mer med den operativa ledningen och hoppar in som förare ibland. Tillsammans utvecklar de också strategierna för företaget. Sonen **Anton** kör bland annat skördare och är gruppchef för ett av avverkningslagen. Dottern **Frida** jobbar som servicetekniker och kör företagets maskintrailern.

mer privata saker. Vi brukar skämta om att vi skulle starta en skogsmaskinspodd med tanke på allt som vi har att säga. Vi skulle slå Pernilla Wahlgrens podd med hästlängder, säger Mattias och skrattar.

Gemensamt för alla anställda är stoltheten för såväl skogssektorn som för Team Folkessons, SCA och andra uppdragsgivare.

– Det viktigaste när vi ska anställa någon är att man brinner för det här och ser positivt på branschen. Att köra maskin kan man lära sig, men inställning och social kompetens behöver man ha från start. Vi har till exempel anställt två snickare som vi har lärt upp till skickliga förare. De var klockrena som personer, så vi ville satsa på dem, säger Lotta.

BJUDER PÅ EN TUR

Den sociala kompetensen är betydelsefull i många situationer, inte minst när Team Folkessons avverkar hos privata skogsägare, på uppdrag av SCA.

– Det är otroligt viktigt att ha en bra dialog med skogsägarna och ge dem en trevlig upplevelse när de kommer ut för att titta till avverkningen. Man förstår ju att de vill se hur det blir och för en del är det den enda

skogsaffären som de gör under sitt liv. Det kan ju också vara en hel del känslor kopplade till skogen, särskilt när det är skog som ligger nära bostadshus, säger Mattias och tillägger att de ofta bjuder på en tur i skördaren.

TÅRTOR SOM TACK

Hur skogsägarna vill ha sin avverkning vet förarna i förväg, eftersom det står i direktiven som Team Folkessons får från SCA. En del vill spara vissa områden eller enskilda träd, medan andra kanske vill ha lite ved för husbehov eller lämna extra mycket naturhänsyn. Allt sådant har virkesköparen och skogsägaren gått igenom. Med hjälp av digitala kartor, tydliga instruktioner och snitselband i skogen utför förarna sedan avverkningen på det sätt som skogsägaren vill.

– Det är en ansvarsfull uppgift och det är väldigt roligt att göra skogsägarna nöjda. Vi får ofta tårtor som tack för ett bra jobb. Och det bästa betyget vi kan få är när skogsägarna vill att vi kommer tillbaka när det är dags för nästa avverkning, konstaterar Lotta.

** Lean är en ideologi som kommer från Toyota och går ut på att maximera kundnyttan och minimera slöseri av resurser.*

Tips!

TEAM FOLKESSONS BÄSTA TIPS TILL SKOGSÄGARE

- Underröj din skog innan den första gallringen. Då blir avverkningen billigare och resultatet mycket snyggare. Och om du gör underröjningen ordentligt behöver du inte göra om arbetet inför kommande avverkningar.
- Vänta inte för länge om du vill besöka din avverkning. Arbetet tar oftast bara en eller två dagar, så det gäller att vara på hugget.
- Känn stolthet över att du är i en framtidsbransch! Skogen är en av få byggstenar som kan skapa en hållbar värld. Alla skogsägare bidrar till ett fantastiskt kretslopp.

Frida Folkesson slipar bland annat kedjor, pressar slang och riktar svärd. Det är också hon som flyttar skördare och skotare mellan avverkningstrakterna.

– Det är ett roligt jobb, med mycket variation. Ingen dag är den andra lik, konstaterar Frida.

Teknik och tanke maximerar virkesvärdet

Det är mycket som ska stämma vid avverkningen. Skog som har vuxit till sig i kanske 100 år ska på några sekunder bli till timmer och massa-ved. Då gäller det att se till att man får ut så mycket värde som möjligt ur varje träd.

FÖR ATT LYCKAS BEHÖVS hjälp av avancerad mätutrustning och datorer som programmeras med exakt de virkesdimensioner som industrierna vill ha. Men samtidigt krävs det hela tiden insat-

ser av förarna som ska bedöma röta, krök och mängder av andra faktorer. Förarna ska även planera körvägen, minimera körskador, ta rätt naturhänsyn och mycket annat. Vid gallring är det särskilt många saker att tänka på.

– Då gäller det att hela tiden ligga tre, fyra stammar före i planeringen, så att man har bestämt i förväg vilka man ska ta ner och vilka man ska lämna. Man hinner absolut inte stanna upp och fundera. Det gäller också att ligga steget före i planeringen av var man ska lägga virket,

så att det blir enkelt för skotaren att hämta det, säger Anton som kör skördare och är gruppleddare för ett av Team Folkessons avverkningslag.

En rutinerad förare avverkar ca tusen träd på ett arbetspass. Det innebär tiotusentals beslut varje dag.

– I början var det väldigt ansträngande, men med tiden lär man sig att slappna av. Och jag trivs nog allra bäst med att gallra, för slutresultatet blir ju så fint, konstaterar Anton.

4

SNABBA TILL ANTON FOLKESSON, SKÖRDARFÖRARE

1 Vad är det bästa med att vara skördarförare?

– Friheten. I Team Folkessons har vi mycket frihet under ansvar.

2 Vad krävs det för egenskaper för att trivas med jobbet?

– Att man tycker om att arbeta själv, gillar att fatta många beslut och inte är mörkrädd.

3 Känns det ensamt ibland?

– Det är så mycket att tänka på när man avverkar, så jag hinner inte reflektera över det. Men det är bra med vårt gemensamma fika över videochatt. Det gör att man känner samhörighet med kollegorna.

4 När är jobbet som härligast?

– Det är när man gallrar i en välskött och underröjd skog och ser det fina resultatet. Och när skogsägarna blir riktigt nöjda.

Aktiv eller passiv skogsägare – så beskattas du

Som skogsägare kan du vara en aktiv eller passiv näringsidkare enligt Skatteverkets bedömning. Allt beror på hur mycket arbete du lägger ned på din fastighet.

– Det finns skattemässiga fördelar med att klassas som aktiv, främst de fem första åren, säger Jan Wiklund skatteexpert vid SkogensHus.

TEXT: KERSTIN OLOFSSON
ILLUSTRATION: PER MATSSON

Vad menas med att man kan vara en aktiv eller passiv näringsidkare?

– Om man äger en skogsfastighet innebär det alltid att man är näringsidkare och då kan man vara antingen aktiv eller passiv. Det beror på att Skatteverket gör skillnad på inkomster som man får när man har jobbat konkret med något och inkomster som är avkastning av kapital, alltså inkomster som inte kräver någon större arbetsinsats. Det kan till exempel vara ränta för dina pengar på banken eller inkomster från en skogsfastighet som du inte arbetar med själv i så stor omfattning.

Vilka är fördelarna med att vara aktiv?

– Den största fördelen har man i början när man köper en fastighet. Under de fem första åren kan man nämligen kvitta underskott i verksamheten mot inkomst av tjänst. Det innebär att du kan få tillbaka

kommunalskatt och eventuell statlig skatt, så det kan röra sig om en hel del pengar.

En annan skillnad är att du betalar egenavgifter om du är aktiv, medan du betalar särskild löneskatt om du är passiv. Egenavgifterna är lite högre, men å andra sidan är de sjukpennings- och pensionsgrundande. Som aktiv får du även rätt till grundavdrag och får göra avdrag för pensionssparande i din näringsverksamhet. Det får du inte som passiv näringsidkare.

Vad krävs för att räknas som aktiv?

– Du behöver jobba en tredjedels årsarbetstid med din fastighet, motsvarande ca 500–600 timmar per år. Du behöver också kunna styrka din aktivitet. Skatteverket efterfrågar ofta en arbetsjournal, så anteckna alltid vad du har arbetat med, när

du har gjort det och hur mycket tid du har lagt ned. Om man inte kan bevisa att man är aktiv klassas man som passiv.

Vilken typ av arbete får räknas in?

– Plantering, röjning, avverkning och andra handfasta sysslor i skogen räknas naturligtvis in, liksom kontakter med virkesköpare och myndigheter o s v.

När det gäller arbete på ekonomibyggnader anser vi att alla nedlagda timmar ska räknas in, med den uppfattningen delas tyvärr inte alltid av Skatteverkets handläggare. När det gäller administration och bokföring är det inte heller solklart.

Däremot kan du räkna tiden när du till exempel åker och tankar eller handlar skyddsutrustning inför arbetet i skogen. Om du är osäker på vilket arbete du får

räkna in – skriv upp timmarna och rådgör sedan med din ekonomiska rådgivare.

Avgörs frågan varje år eller på längre sikt?

– Här är rättsläget tyvärr lite luddigt. Man ska göra bedömningen varje år, men samtidigt finns det en långsiktig bedömning. Även om man inte når upp till arbetsmängden ett visst år så kan man godkännas som aktiv, om man visar att man gör allt jobb själv. Men man kan också vara aktiv ett år och passiv ett annat.

500-600 timmar låter mycket. Är det många som kommer upp i det?

– Många skogsägare jobbar hårt och mycket på kvällar, helger och semestrar. Ofta blir det många fler timmar än man tror. En del har också en kompletterande verksamhet i sin enskilda firma. Man kanske hyr ut fastigheter eller jobbar som konsult, och då får även de timmarna räknas in.

Om man har en liten skogsfastighet som inte kräver så mycket tid – har man då ingen chans att räknas som aktiv?

– Jo, om man gör allt jobb på fastigheten själv så räknas man alltid som aktiv. Men då får man inte leja bort något arbete, utan det krävs att man även slutavverkar och gallrar själv, vilket jag tycker är konstigt. Att avverka själv är oftast inte rationellt. Det brukar inte löna sig att göra jobbet själv för att få räknas som aktiv näringsidkare, utan det är nästan alltid bäst att leja bort avverkningen och klas-sas som passiv.

Skattefri överlåtelse av betalplaner – vad har hänt?

I **FÖRRA NUMRET** skrev vi om att Skatterättsnämnden har kommit med ett glädjande förhandsbesked – att det går att överlåta en betalplan till en annan person som gåva och därmed behöver man inte betala någon skatt för överlåtelsen. Skatteverket överklagade beskedet till Högsta förvaltningsdomstolen. Vad har hänt sedan dess?

– Högsta förvaltningsdomstolen har ännu inte meddelat om de ska ta upp ärendet eller inte, så vi får tyvärr vänta med att överlåta betalplaner tills de har lämnat besked, säger Jan Wiklund på SkogensHus.

3

SAKER ATT TÄNKA PÅ

- 1** Att vara aktiv näringsidkare ger skattemässiga fördelar.
- 2** De största fördelarna har man de fem första åren.
- 3** Skriv upp alla timmar du lägger ned, även när du till exempel köper förbrukningsmaterial eller har kontakt med virkesköpare och myndigheter.

Jörgen Bendz,
SCAs virkeschef

Stora lager

– och stora investeringar

Hur är läget för skogsindustrin?

– Vi ser att konjunkturen mattas av betydligt inom hela Skandinavien, men eftersom Sverige är fortsatt "valutadopat" till följd av den svaga kronan så slår det inte lika hårt mot oss.

Hur påverkas sågverken och marknaden för timmer?

– Sågverken är de som drabbas hårdast av den vikande konjunkturen. Och när sågverkens lönsamhet försämras så minskar de sitt kapacitetsutnyttjande, vilket innebär att de förbrukar mindre timmervolymer. Samtidigt finns det ett stort utbud av timmer på grund av de stora granbarkborreangreppen i södra Sverige. Även de gigantiska angreppen av granbarkborre i Centraleuropa påverkar den svenska virkesmarknaden.

Men det virke som kommer ut på marknaden på grund av angreppen är av dålig kvalitet. Samtidigt har sågverken behov av färskt virke av bra kvalitet – den typ av virke som norrländska skogsägare levererar. Så läget är ganska svårt att överblicka just nu.

Hur är läget på marknaden för massaved?

– Det finns stora lager av massaved, men efterfrågan är också stor. Lagren minskar lite i taget, så man kan säga att vi äter elefanten bit för bit.

Trots avmattningen i konjunkturen så investerar SCA för fullt i industrier och sågverk?

– Ja, vi fortsätter att bygga upp en mycket långsiktig och effektiv verksamhet. Investeringarna är helt i linje med vår strategi att ta vara på hela trädet på ett optimalt sätt. Precis som alla andra skogsägare är vi måna om att virket vidareförädlas på allra bästa sätt. Med en modern och effektiv industri sätter vi värde på skogen.

Vad betyder investeringarna för dem som äger skog i norra Sverige?

– Mångmiljardsatsningen i Obbola är så klart en mycket positiv nyhet för skogsägare i Västerbotten och Norrbotten. De har fått efterfrågan på sin råvara säkrad för flera decennier framöver. Investeringen i ett nytt justerverk i Bollsta i Ångermanland är också mycket glädjande.

En annan rolig nyhet är att vi utreder om vi ska börja producera CTMP-massa på Ortviken. Det skulle i så fall innebära att vi delvis byter inriktning på Ortviken, för att fortsätta ta tillvara virket från norra Sverige på bästa möjliga sätt.

Kom och träffa SCA på SkiTour 2020

I FEBRUARI avgörs Mid-Scandinavian Tour med hela världens längdelit i startfältet. Skidtävlingen är en del av världscupen och avgörs i etapper mellan Östersund och Trondheim.

SCA deltar med en monter under tävlingshelgen i Östersund 15-16 februari.

Naturvårdssamarbete över bolagsgränserna

SCA och Holmen samarbetar för att göra en skogsstig om natur- och kulturvård i ett skogsområde med fina skogar och höga naturvärden.

STIGEN INGÅR I Holmens Kunskapsskog och SCAs frivilliga avsättningar i Kunnådalen i Ångermanland. Tillsammans ska man röja fram och märka upp en stig på ca fem kilometer enkel väg.

– Jag tycker att det är jättebra att vi kan samarbeta för att ge mer information om hur vi som bolag arbetar med natur- och kulturvård, säger Askia Sandberg, SCAs naturvårdsspecialist i Ångermanland.

– Det är fantastiskt roligt att kunna knyta ihop vår

FOTO: KRISTOFER WESTER

Kunskapsskog med SCAs hänsynsområde. Att samarbeta över bolagsgränserna är något vi alla vinner

på, säger Kristofer Wester, Holmens naturvårds- och viltspecialist i Västernorrland och Jämtland.

Fräscha uppgifter i Skogsvinge

Nu finns det nya, uppdaterade uppgifter om din skog i Skogsvinge.

Det innebär att du kan logga in och se vad som har hänt på din fastighet de senaste åren och att du får ett bättre underlag för att kunna göra åtgärder i rätt tid.

FÖRRA SOMMAREN påbörjades den andra omgången av den nya nationella laserskanningen av Sveriges skogar. Det ger värdefull information om t ex trädens

höjd, hur tätt de står och vilken volym de har. Hittills har skanningen gjorts i Norrbotten och stora delar av Medelpad och Ångermanland, och nya områden läggs till allt eftersom.

– Vi använder laserskanningens nya data tillsammans med vårt eget dataunderlag för att kunna uppdatera de skogliga uppgifterna som finns i Skogsvinges karta, säger Edward Sjödin som arbetar med att utveckla SCAs tjänst Skogsvinge. Det betyder att skogsägare får

ett nytt fräscht dataunderlag som gör det lättare att se var och när det behöver göras åtgärder.

Den förra laserskanningen började 2009 och tog närmare tio år att slutföra. Nu ska arbetet göras snabbare och vara klart på sju år.

– Laserskanningen ger viktiga data om skogen och därför är SCA med och finansierar arbetet så att det ska gå så snabbt som möjligt, säger Edward. Tanken är att skanningen ska göras kontinuerligt i fortsättningen.

Läs ditt årsbesked på Skogsvinge

DU SOM HAR gjort affärer med SCA under 2019 hittar som vanligt ditt årsbesked på skogsvinge.se

Årsbeskeden publiceras i slutet av januari 2020 och du får det även hemskickat i brevlådan.

**Per-Olovs
granna granar
förgyller julen**

Granarna ska vara symmetriska, så långt är kunderna överens. Men i övrigt skiljer sig önskemålen. Många vill att granarna ska vara tätta, men det finns också de som vill ha dem lite glesare. En del vill ha granarna så breda som möjligt, medan andra vill ha dem smala för att de ska få plats på något särskilt ställe i hemmet.

Jämn, symmetrisk och med vacker konisk form – så vill de flesta ha sin julgran. Som julgransodlare gäller det att ligga i med sektören för att få till det perfekta utseendet.

– Alla granar är unika individer. En del är svårtuktade, medan andra är lättare att få till, säger Per-Olov Westberg som odlar julgranar i Sörbacksjö, nordväst om Örnsköldsvik.

TEXT: KERSTIN OLOFSSON • FOTO: MICHAEL ENGMAN

Per-Olov och hustrun Eva har odlingen alldeles intill sitt hus. När de sitter vid köksbordet blickar de ut över granarna som växer i snörräta rader i en sluttning ner mot Backsjösjön.

– Odlingen är på åtta hektar och vi har ungefär 15 000 granar, allt från nyplanterade till sådana som ska huggas i år, berättar Per-Olov.

JÄTTEGRANAR PRYDER TORG

Huvuddelen är vanlig svensk gran, men det finns också en del klippgran, en sorts ädelgran med ursprung i Klippiga bergen i USA.

– Den har lite längre, kraftigare barr och så doftar den citrus. Klippgran har fördelen att den inte bar-

rar, men jag föredrar ändå den vanliga svenska granen eftersom den känns mer traditionell, konstaterar Per-Olov och får medhåll av Eva.

På odlingen finns också en del riktigt rejäla granar, på fyra meter eller mer.

– Vi levererar alltid 20–30 stora granar till Örnsköldsviks gator och torg. Det blir också vanligare att privatpersoner vill ha höga granar, eftersom många som har ryggåstak vill ha granar som går ända upp tillnocken, förklarar Per-Olov.

MÅTTAR NOGGRANT

Han har haft odlingen sedan drygt 30 år, då han köpte boningshuset med tillhörande jordbruksmark från sin pappa. Att börja bedriva jordbruk var inget som lockade Per-Olov, men en bekant tipsade om att julgransodling kanske vore något att satsa på. Per-Olov bestämde sig för att testa.

– Jag gjorde en del nybörjarmisstag i starten, som att inte plantera granarna i helt raka linjer, säger han och skrattar. Man måste kunna köra mellan raderna med en gräsklippare för att få bort gräs och sly och för att det ska fungera måste julgranarna stå på prydliga led. Nu för tiden är jag exceptionellt noga vid planteringen, med linor som visar både rad och kolumn.

Granarna står i prydliga rader hos Per-Olov Westberg, som har en av Norrlands största julgransodlingar.

– Det är mycket jobb med odlingen, främst med att klippa granarna. Det är bara mellan jul och fram till april som det är lugnare, säger Per-Olov.

I en del andra länder använder odlarna besprutning för att få bort slyn mellan granarna, men det är inget för Per-Olov.

– Nej, så skulle jag absolut inte vilja göra.

FIXAR TILL FORMEN

Per-Olov sätter ett par tusen granar per år och sedan sköter han dem minutiöst i sju, åtta år innan det är dags för huggning. Kunderna vill ha jämna granar och för att få till det krävs mycket jobb. Per-Olov klipper både topp och sidokvistar med sekator, många gånger om. Ofta sätter han också fast en sträng i toppen för att se till att granen växer rakt.

– Man ser tidigt vilka granar som kommer att bli extra bra. En idealisk gran har massor med knoppar – då växer den tätt och kräver mindre jobb för att bli snygg. Men tjusningen med att ha en julgransodling är att ingen gran är den andra lik. Det handlar om levande individer som var och en har sin egen personlighet, säger Per-Olov.

ÖKAD EFTERFRÅGAN

Granarna säljs hemma på gården under några intensiva dagar i december.

– Det brukar vara en väldig rusch, men riktigt

trevligt. Många stamkunder återkommer år efter år och ibland bjuder vi på glögg och pepparkakor, säger Eva.

Efterfrågan på granarna från Sörbacksjö ökar ständigt, trots att konkurrenterna har blivit fler med åren.

– Ja, intresset för riktigt fina granar blir bara större, konstaterar Per-Olov, och berättar att han aldrig har sett plastgranar som något större hot.

– Traditionen att ta in en äkta gran är väldigt starkt rotad. Den ändrar man inte på i första taget.

Stoppa barren!

- Det viktigaste är att tina upp granen innan du tar in den i värmen. Ställ den i ett utrymme som är nollgradigt, eller någon grad varmt, under ett par dygn. Om du tar in granen direkt från kylan finns det risk att den barrar rejält redan innan ni har hunnit öppna julkapparna. När den kommer in i värmen vill den nämligen börja växa och det blir problem om stammen är tjälad.
- Skaffa en rejäl julgransfot med plats för flera liter vatten.
- Vattna regelbundet. Låt aldrig granen stå utan vatten.

Nya ansikten

MORGAN TOLLOFSÉN,
virkesköpare i Vilhelmina

Jag bor i: Vilhelmina.

Bakgrund: Har arbetat inom försäljning i olika former sedan 1993. De senaste 11 åren arbetade jag som säljare och ansvarig representant för Fjällräven i Norrland.

Familj: Jag har fem barn, en fantastisk fru och vår hund heter Morris.

För mig betyder skog: Träning, frisk luft, avkoppling, djur, grillad korv över öppen eld, sova i tält, möten med andra människor, bärplockning och vandring.

Det gör livet gott att leva: Att vara med sin familj, gärna i naturen förstås.

Bästa köpet: Min stuga.

Tre ord som beskriver mig: Målmedveten, långsiktig och livsglad.

Det gör jag gärna på fritiden: Är med min familj, tar någon löp-runda och myser i vår stuga.

IDA SONNE LEHNBERG,
virkesköpare i Vilhelmina

Jag bor: Utanför Vilhelmina.

Bakgrund: Skogskandidat från Linnéuniversitetet, kommer närmast från Svenska Skogsplantor.

Familj: Två hundar, en vorsteh och en jaktlabrador.

Mitt råd till dig som äger skog: Gör skogsvårdsåtgärder som röjning och gallring i tid! Det lönar sig långsiktigt.

Jag drömmer om att: Jaga ripa på vårvinterfjället.

Har alltid i resväskan: Victorinox multiverktyg.

Livsmotto: The distance between your dreams and reality is called action.

Det vet inte många om mig: Jag tycker det är kul att handla med aktier på börsen. Har också en förkärlek till att köra hjullastare.

Om jag fick resa i tiden skulle jag vilja resa till: Oj, kanske tillbaka till den senaste istiden för att se mammutar.

MATS LUNDBERG,
virkesköpare i Piteå

Jag bor i: Åkermark, Älvsbyn.

Bakgrund: Gick skogsbruksskola i Arvidsjaur. Har under hela mitt liv arbetat inom skogen och med affärer i varierande former.

Familj: Fru, tre barn och tre barnbarn samt min jämthund Kiri.

För mig betyder skog: Frihet, jakt, rekreation och en stor inspiration till arbete och liv.

Bästa appen: 112 – trygghet för mina nära.

Drömhusdjur: Jämthund.

Bästa köpet: Torpet, familjens sommarparadis sedan 1984 och min hemgård sedan 1985.

Person jag skulle vilja vara för en dag: Jultomten, för att få glädja både gammal och ung och se barnens förväntan och glädje.

På vintern tycker jag om: Julen, för att få umgås med familjen.

ELIS CARLSTRÖM,
virkesköpare i
Hammarstrand/Bispgården

Jag bor i: Hammarstrand.

Bakgrund: Började på SCA efter min utbildning till skogsmästare. Tidigare har jag arbetat med bl a skogsvård och telefonsupport.

Familj: Flickvännen Anna, smålandsstövaren Irma och finnspetsen Sixten.

Det inspirerar mig i jobbet: Alla otroligt duktiga och erfarna medarbetare som jag får möjlighet att jobba med och lära mig av. Jag tycker även att jobbet är utmanande och varierande, vilket alltid gör dagarna spännande.

ÖRJAN HARILA,
virkesköpare i Piteå

Jag bor i: Lillpite.

Bakgrund: Jag har en bred bakgrund. Har bl a arbetat som slaktare, styckare, kört skördare, skotare, grävare och lastare. Jag har varit egen företagare i olika skogliga arbeten och även arbetet åt bl a Norra Skogsägarna och Billerud Korsnäs.

Familj: Fyra barn, sambo och ett gäng hundar.

Det bästa med skog: Där får man vara ifred för det mesta.

Favoritprogram på TV: Blir inte mycket tv för mig. Det verkliga livet är roligare.

Om jag var ett träd skulle jag vara: En tall, som ju är ett pionjärträd.

Jag blir glad av: Trevliga människor.

Jag blir arg av: Otrevliga människor.

Om jag var ett träd skulle jag vara: En tall, vad annars om man är från Härjedalen?

Favoritplats i skogen: Platsen är oviktig bara man får ha med en bössa och lyssna på hundskall.

Fritidsintressen: Jag tillbringar en stor del av min lediga tid i skogen, framför allt

ANDERS TANSE,
virkesköpare i Åsele

Jag bor i: Åsele.

Bakgrund: Skogsmästare. Har tidigare arbetat som skogsbruksplanläggare, produktionsledare och en hel del med skogsvård.

Familj: Jag är gift och vi väntar vårt första barn. Vi har även en norrbottenspets.

Bästa tipset till dig som äger skog: Slarva inte med skogsvården. Det är där som grunden läggs för beståndet och förutsättningarna för framtida avkastningar. Røj din skog i tid för då blir gallringen mer lönsam och skogen blir mycket trevligare att röra sig i.

Det inspirerar mig i jobbet: Närheten till naturen och personmöten.

Bästa boken: Wheel of time-serien av Robert Jordan och Brandon Sanderson.

Mest använda app eller webbsida: YouTube.

med att jaga, men det händer även att jag fiskar och plockar svamp.

Drömaresemål: Nya Zeeland.

Det bästa med julen: Att få umgås med familj och vänner och äta god mat.

Jag gillar: Att laga mat.

Jag ogillar: Skogar som inte sköts.

Registrering av nyckelbiotoper kan upphöra

Ola Kårén

Skogsstyrelsen föreslår att de ska sluta att registrera nyckelbiotoper i samband med att skogsägare gör en avverkningsanmälan. Förslaget är nu ute på remiss.

– Vi välkomnar förslaget, men det är ännu oklart vad ett förändrat arbetssätt skulle innebära i praktiken, säger Ola Kårén, SCAs skogsvårdschef.

SKOGSSTYRELSEN HAR i en egen utredning identifierat en rad problem med det nuvarande arbetssättet. De skriver bland annat att det kan innebära att avverkningsärenden inte utreds tillräckligt snabbt.

Dessutom kan det påverka tilltron till Skogsstyrelsens tillsynsverksamhet. Registreringen av nyckelbiotoper görs i samband med en tillsyn som syftar till att kontrollera om lagens följs. Det är problematiskt, eftersom nyckelbiotopsinventeringen inte regleras i lag.

– Det är ett bra förslag att upphöra med registrering av nyckelbiotoper i samband med avverkning. Nackdelarna med det nuvarande arbetssättet överväger klart, till exempel leder det till rättsosäkerhet och skadar markägarnas tilltro till nyckelbiotopsbegreppet och till Skogsstyrelsens arbete, säger Ola Kårén.

KNUTET TILL CERTIFIERING

Skogsstyrelsen menar att begreppet nyckelbiotop har fått en annan innebörd än vad som var tänkt från början. Numera är begreppet knutet till certifiering och certifierade aktörer förbinder sig att inte handla med virke från en nyckelbiotop.

”Skogsstyrelsen bör inte ha rollen att peka ut vilka områden som ska undantas från avverkning, enligt en certifiering som styrs av marknaden” konstaterar de i ett pressmeddelande.

Myndigheten lyfter även fram att det behövs fortsatta insatser för att komplettera det kunskapsunderlag som finns om skogar med höga naturvärden. Arbetssätten för att dokumentera miljövärden i samband med hantering av avverkningsärenden behöver också utvecklas.

MER NYANSERAT SYNSÄTT

– Vi tycker att det är bra att Skogsstyrelsen försöker bryta de låsta positioner som har uppstått kring nyckelbiotoperna och anser att även certifieringssystemet *FSC® har ett ansvar. Framför allt är det viktigt att synen på nyckelbiotoper kan bli mindre svart-vit och att man i stället erkänner att det finns grader av naturvärden, där artbevarande och virkesproduktion går att förena i flera typer av områden med höga naturvärden, säger Ola.

**Forest Stewardship Council®*

FOTO: SVEN-ERIK ARNDT/AZOTE

Flera kullar med fjällrävar

I ÅR HAR DET FÖTTS många fjällrävar i Sverige och Norge, vilket är glädjande besked för den skandinaviska fjällrävsstammen. De preliminära resultatet av årets inventering visar på 98 valpkullar totalt.

I den svenska fjällkedjan föddes cirka 72 kullar, jämfört med 54 förra året. Däremot minskade antalet kullar i Norge, där man bara har registrerat 26 kullar i år, jämfört med ett drygt 50-tal förra året.

Både Sverige och Norge jobbar aktivt med att hjälpa fjällrävarna. Sverige jobbar främst med stödutfodring och jakt på rödräven som hotar att konkurrera ut fjällräven. I Norge har vilda fjällrävar dessutom fångats in och fått föröka sig i fångenskap innan valpar har släppts ut.

Läsvärda klappar under granen

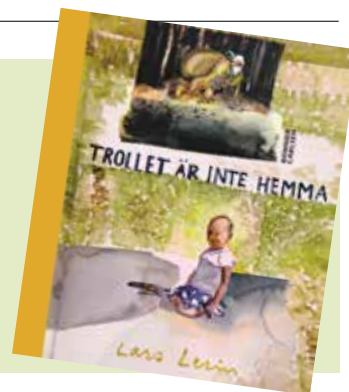
DJURENS SPRÅK: DET HEMLIGA SAMTALET I NATURENS VÄRLD

av Eva Meijer. Intressanta fakta om djurens kommunikation.

TROLLET ÄR INTE HEMMA av Lars Lerin. Vacker barnbok om en skogspromenad.

ZEINAS GREEN KITCHEN av Zeina Mourtada. Skön och grön mat från olika delar av världen.

**Bok-
tips!**

Superbatteri av papper

FORSKARE VID Mittuniversitetet i Sundsvall har tagit fram ett nytt superbatteri gjort av papper. Batteriet består främst av bestruket smörpapper och är tillverkat för att kunna lagra stora mängder elektrisk energi.

Den nya batteritekniken är billigare än den teknik som finns på marknaden i dag.

Markberedning frigör inte koldioxid

MARKENS KOLFÖRRÅD binder koldioxid och bidrar till att hejda den globala uppvärmningen. Fram till nu har man trott att markberedning frigör koldioxid, men så är inte fallet.

En studie vid SLU visar att markberedning inte förstör det kolförråd som finns bundet i marken och därmed frigörs inget koldioxid. Studien bygger på försök som har pågått under tio år.

FOTO: MICHAEL ENGMAN

Premiär för Kalla Champs!

SCA och Charlotte Kalla
bjuder in idrottslag i åldrarna 10-13 år till
Kalla Champs. Det är en ny äventyrstävling
med skogen som härlig spelplan.

TÄVLINGEN GÅR UT PÅ att skicka in sina mest inspirerande och kreativa träningstips från skogen. De fyra bästa bidragen kommer sedan att gå vidare till sluttävlingen som äger rum 9-10 maj i Sundsvall.

För att lyckas gäller det för laget att ha både kämpaglöd, list och laganda. Det lag som klarar utmaningen bäst vinner, förutom äran, 30 000 kronor till lagkassan. De övriga tre lagen får 10 000 kronor var.

– Vi på SCA tror att om fler barn och unga skulle röra på sig i skogen, så skulle också fler må bättre. Som Europas största privata skogsägare vill vi därför inspirera fler unga människor att ta del av skogens kraft, säger SCAs varumärkeschef Johanna Gbenplay.

FOTO: PER MATSSON

3

SNABBA TILL CHARLOTTE KALLA

1 Hur kommer det sig att du och SCA bjuder in till den här utmaningen?

– För att man mår så bra av att vara i skogen. Studier visar att fler lider av exempelvis stress, depression och annan psykisk ohälsa, speciellt barn och unga. Det här är en fråga som jag verkligen brinner för och därför känns det viktigt att få starta det här projektet. För samtidigt som fler mår sämre, visar forskning vilken positiv påverkan naturen har på oss människor, både psykiskt och fysiskt.

Förhoppningsvis kommer Kalla Champs att göra så att fler barn och unga stärker sin kontakt med naturen och mår bättre. Jag hoppas att fler barn- och ungdomslag börjar se skogen som en plats för både uppladdning och nedvarvning.

2 Hur viktig är skogen för dig?

– Jag mår väldigt bra av att vistas i naturen. När jag har vilodagar och inte är ute och tränar i skogen är det som att det saknas något i mig, nästan så att jag får abstinens. Skogen är inte bara ett ställe där jag kan röra på mig, utan det är också en plats att varva ner, där jag verkligen kan hitta lugnet.

3 Har du någon hälsning till barn- och ungdomar som funderar på att skicka in en ansökan?

– Samla ihop ert lag och fundera på hur ni på ett så roligt och spännande sätt som möjligt kan använda skogen som en träningsplats och skicka sedan in ansökan via hemsidan. Jag är så himla taggad på att se allas kreativa förslag, stora som små.

Så till alla lag där ute – anta utmaningen och ta chansen att bli ett av de fyra lag som får följa med mig på ett riktigt äventyr!

**Tipsa gärna lag som du känner till!
Läs mer på kallachamps.se**

										MÅL- GIVANDE	▼	SLASK VEM SOM HELST	▼	VÄXER PÅ TRÄD KLOVERDAM TOG	▼	▼	OFTA I DRY MARTINI	KORS- ORDS- KUNGEN 2019	
										→							LED		
										FÄR ODLARE			MORALISK NÄR SKOGEN ÄR MOGEN						
										VILL VÄL DE FLESTA SOVA					SYREFATTIG				
										▼		TILL EN HÖGRE NIVÅ		ÖL		KNÖL PERFEKT EKEMPEL			
										KAM					SAMLAR AKTIVA				
										NOVOTNY PÅ FILM					SINNES- RÖRELSE		HYSER HOVDAM		
										KÖRDES I RAPION									
										KÄRR									
										ÄR OMGIVEN AV VATTNET	▼	FYLLKAJA	HÖG MÄNS- RÖST	▼	HÄRSKARE HAR INGA KURVOR	▼	KAN UTROPAS FORT- FARANDE	GRÖNA	FÖRÄDLAR VIRKE
HJÄLP FÖR VÄXTER OCH DJUR											YT MÄTT		BERG I MAKE- DONIEN DENNES						
TREVLIG LÖSNING!	SÖRJA FARTYD				TIP VI SKJUTER UPP GOJA				BIT AV DET HELA FISK OCH LEG						↓				
DRA IN PÅ						HALVGRÄS			FRAN DUBLIN ICKE GODKÄND I SKOLAN					KÄRE					
→							→					↓	FATTA TÄCKT AV FRUSET VATTEN		↓	SÄTTER SKRÄCK I VISS BOCK			
	FYLLER VÄRLDS- STJÄRNA							KOSING		SÅ KAN MAN HETA FLICKNAMN				PÅ SPÅRET					
										VATTEN- SKADAD		KAN HÄCKA I SKOG FÄLT			FLICK- NAMN				
										▶							TOG NED SKYLLEN		
										VÄGER TUNGT	TA PÅ VÄGER TUNGT				FLITIGT LÄNGTA EFTER				
										HÄR MÖRDAD OM LIVET					BOCK KORT NUMMER				
										▶			TAS IN TILL JUL				FINARE ÄN DU		
										AMBU- LANSTYP RUS				KÄRL				500	

Vinn trisslotter och väggkalendrar!

Lös korsordet och skicka in orden som står i de grå rutorna.

Bland dem som svarar rätt drar vi tre vinnare som får två trisslotter var. Vi drar också 20 vinnare som får Skogens djur, SCAs väggalmanacka för 2020.

(OBS! Du måste ha fyllt 18 år för att kunna delta.)

Skicka in svaret senast den 8 januari.

Mejla ditt svar till:

info.skog@sca.com

Skriv "Korsord"

i ämnesraden.

Eller skicka ditt svar till:

SCA Skog AB

Korsord

Marknad

851 88 Sundsvall

Fråga en expert

När ska man avverka granskog?

Hej! I min skog har jag ett granbestånd som är drygt 100 år gammalt. Det är så vackert där, så jag vill gärna vänta med avverkningen så länge som möjligt. Jag vet att man bör avverka granskog i rätt tid på grund av risken för röta, men hur vet jag om jag kan vänta lite till eller om jag bör ta tag i det nu?

LENNART

Cecilia Nylander,
virkesköpare i Härnösand
Hej Lennart! Jag förstår att det kan vara jobbigt att avverka en vacker skog. Det är en känsla som du delar med många. Men precis som du säger finns det risk för röta i äldre granskog. Dessutom finns det risk för att det blir mycket vindfällan om det kommer en storm. Och om det blir mycket vindfällan kan föryngringen försvåras sedan, så det finns många aspekter att ta hänsyn till.
Om du lägger stor vikt vid ekonomin

är det enkelt att ge dig ett råd. Då bör du avverka nu, eftersom skogen inte längre ökar i värde. Många träd dör och tillväxten är låg, så du får ingen ökad virkesvolym. Och dessutom riskerar du alltså att förlora ekonomiskt om skogen drabbas av till exempel röta eller storm.

Men om du inte är ute efter att optimera ekonomin så är det lite svårare att ge råd. Det finns ingen exakt ålder när man kan säga att riskerna blir *för* stora, utan det varierar från fall till fall och beror så klart även på hur stora risker du som skogsägare är beredd att ta.

Mitt förslag är att du ber SCAs närmsta virkesköpare att komma till din skog så att ni kan resonera tillsammans. Då får du hjälp att bedöma riskerna i just ditt bestånd och du får förslag på olika lösningar. Kanske går det exempelvis att avverka en del av skogen nu, men spara en del av den till senare?

Vad vill du veta?

Ställ en fråga till SCAs experter inom t ex skogsvård, markjuridik och naturvård! Mejla till info.skog@sca.com.

I nästa nummer!

När och var? Skogsbruksplanen guidar dig till rätt åtgärder

Skatta lagom med **bra planering**

Avverkning med kvalitet

Intensiv kamp för att **stoppa mårhund**

DIN SKOG
SCA SKOG AB
851 88 SUNDSVALL

SKOGSBRUKSPLAN

Beställ en
skogsbruks-
plan idag

Ge din skog den bästa julklappen

Med en skogsbruksplan från SCA får just
din skog de allra bästa förutsättningarna
– och du får svar på alla dina frågor.

Skogsbruksplanen ger dig tips och förslag anpassade
efter din skogs förutsättningar och dina mål. Den är ett
bra hjälpmedel när du vill öka värdet på fastigheten.

Specialerbjudande:

Teckna kontrakt på en skogsbruksplan senast
31 december 2019 så får du en premie på 10 kr/m³
vid första kontrakterade avverkning eller gallring enligt
planen. Uppge koden "Din Skog" när du gör din
beställning från en av våra virkesköpare.

sca.com/skogsbruksplan

